



# ЖІНОЧИЙ СВІТ

## WOMAN'S WORLD



## ЖІНОЧИЙ СВІТ

Рік X Жовтень, 1959 Ч. 10

Видає Організація Українок  
Канади ім. Ольги Басарабової  
Редагує редакційна колегія.

Всю кореспонденцію й передплати  
висилати на адресу:

"WOMAN'S WORLD"

Box 791 Winnipeg, Man., Canada

Ціна одного числа — 35 ц.

Річна передплата в Канаді, в ЗДА

й інших країнах \$3.50, піврічна \$2.00.

Річна передплата в Англії і Австралії

1½ ф. штерл., у Франції 900 франків.

Редакційна колегія застерігає собі  
право скорочувати рукописи. Ру-  
кописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",  
184 Александер Ав., Вінніпег, Ман.

## WOMAN'S WORLD

Vol. X October, 1959 No. 10

Published by the Ukrainian Women's  
Organization of Canada

Edited by Editorial Committee.

Correspondence and subscriptions  
should be addressed to

"WOMAN'S WORLD"

Box 791 Winnipeg, Man., Canada

Single copy — 35 c.

Yearly subscription in Canada, U. S. A.  
and other countries — \$3.50

Half year subscription — \$2.00

Yearly subscription in  
Great Britain and Australia — £1½  
in France — 900 francs.

Printed by the New Pathway,  
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

## ЗМІСТ

Василина Вергун-Модрицька: У духовому

зв'язку ..... 1

Дбаймо про скарб духа ..... 1

С. Бубнік: Світовий Конгрес українського жі-  
ноцтва в Нью Йорку ..... 2

Літературний Конкурс СФУЖО ..... 6

Перший Листопад ..... 6

Галина Лашенко: Українська жінка і її роль в  
світовому розвитку жіночого руху ..... 7

М. І. Мандрика: З нових видань ..... 8

Тетяна Душенко: На курорті ..... 9

Ле. К.: Перший заробіток ..... 10

Померла українська артистка ..... 10

### ДИТЯЧИЙ СВІТ

О. Лятуринська: Покров і Заступниця ..... 11

Цариця і Заступниця України ..... 12

Л. Глібов: Книжка ..... 12

Зореслава Модрич: Юнацький марш ..... 12

### ENGLISH SECTION

Halia Hawryluk-Charney: Reasons for failures ..... 13

Elizabeth Long: Tenth Anniversary of Slavic Studies  
at the University of Manitoba ..... 14

М. Д.: "Паки і паки про Просвіту" ..... 15

Е. Батюк: Посмертна згадка ..... 16

Іванна Зельська: Українська вишивка ..... 17

### УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ

Люся Карабінович: Мої враження ..... 18

### ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНОК КАНАДИ

Розмова Центральної Управи ОУК зі своїми  
Відділами ..... 19

Леонід Бачинський: Куток любителів квітів ..... 23

Яків Танцюра: Куток городництва ..... 23

Куховарські поради ..... 24

Є. Янківська: За красу і молодість ..... 24

Обгортка Мирона Левицького

## ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

### АНГЛІЯ:

Federation of Ukrainians in  
Great Britain  
78, Kensington Park Road  
London W. 11, England

### ФРАНЦІЯ:

Mme Anna Pasternak  
16, Rue de V Diamant  
Paris 13,  
France

### АВСТРАЛІЯ:

Fokshan Library & Book Supply  
1 Barwon St.  
Glenroy, W. 9, Victoria  
Australia



# ЖІНОЧИЙ СВІТ



РІК X

ЖОВТЕНЬ, 1959

Ч. 10 (118)

ВАСИЛИНА ВЕРГУН-МОДРИЦЬКА

## У духовому зв'язку

ЯК ЗЙДЕМОСЬ ЗІ СЕСТРОЮ У ДВОХ,  
ТО ПЕРЕРВАТЬ РОЗМОВУ НЕМАЄ СИЛ,  
ВСТАЮТЬ В ДУМКАХ ІЗ ДНІВ ПОМЕРКЛИХ  
ВСІ НАШІ ПРЕДКИ ІЗ МОГИЛ.

ОСЬ ТУТ СТОЇТЬ ПРАДІД ПАВЛО,  
ВЗЯВШИ ПРАБАБКУ ЗА РУКИ,  
ЛІВОРУЧ БАВКА І ДІД ІВАН,  
А ДАЛІ БАТЬКИ І МИ ОНУКИ.

НА СЕРЦІ ЛЕГКО Й РАДІСНО ТАК,  
УВЕСЬ РІД НА РОЗМОВІ З НАМИ,  
І КВІТНУТЬ СПОМИНИ В СЛОВАХ  
ТОДІ ПРЕКРАСНИМИ КВІТКАМИ.

А ЯК ЧИТАЄМО ЛИСТИ З ССРСР —  
— "ТЕПЕР БРАТИ ДАЛЕКО НА ДОЗВІЛЛЮ" —  
ТО НІЧ НА ДУМАХ НЕ ЗНАТЬ КОЛИ  
МИНЕ З СУБОТИ НА НЕДІЛЮ.

РАНО ГОТУЄМО ПОСИЛКУ В ПУТЬ  
І МОЛИТВУ ШЛЕМО ПОВНУ БОЛЮ:  
— "БОЖЕ, З ЩЕДРИХ ДАРІВ, ЩО ЇХ МАЄШ,  
ПІШЛИ НАРОДОВІ БОДАЙ ВОЛЮ!"

## ДБАЙМО ПРО СКАРБ ДУХА

(З НАГОДИ СВЯТА КНИЖКИ)

Багато цінностей криється у скарбі людського духа. Та одною з них, що смолоскипом просвічує в темряві, що підносить до небесних висот, що знайомить з геніями світу — це цінність набута за посередництвом доброго друкованого слова.

Яке ж незмірнене багатство у тих невинних, скромних знаках-рядках, чорних по білому! Вони є тією живою і добродійною цінністю, що досяжна всім. Треба тільки хотіти і вміти з неї користати.

На жаль, сьогодні друковане слово — книжка, журнал, преса — не відіграють у житті української родини тієї ролі, що повинні б. Його заступають телевізори, "шавери", забави-партії. Замість збагачуватися живим контактом з духом людства, замість черпати силу з рідних слів, сприймати рідний голос своїх велитнів духа та жити своєрідним життям, українська сім'я витрачує свій час і гріш на меншевартісні речі, на речі, що ніяк не спричиняються до збагачення скарбу духа.

Та, відомо, що жінка це опора сім'ї; вона,

як кажуть, підтримує три угли хати, вона захисниця домашнього вогнища, а ми додамо, що вона й відповідальна за збагачення духових скарбів своєї сім'ї, а зокрема своїх дітей. Від неї найбільше залежатиме чи в її домі сім'я читатиме і що читатиме. Від неї і від її доброго прикладу залежатиме чи її діти взагалі цікавитимуться українською книжкою. Від неї також залежатиме чи в її хаті пишатиметься бібліотека добрих українських книжок — в першу чергу наших класиків, тих чепурних томів Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Ольги Кобилянської і багато інших, далі творів новітнього, сучасного письменства — оповідань, поезії, дитячої літератури, Історія України, Енциклопедія українознавства і ін.

Все це залежатиме від української жінки, від української матері.

Нехай же цих кілька рядків з нагоди традиційного Свята Книжки стануть для неї пригадкою та заохотою до виконання цього важливого завдання.

# СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В НЬЮ ЙОРКУ

(Закінчення)

## ДІЛОВА СЕСІЯ

Ділова Сесія Світового Конгресу Українського Жіноцтва почалася в п'ятницю вранці 26 червня 1959 р. у просторій залі готелю Статлер-Гилтон. Її відкрила голова СФУЖО, п. Олена Залізняк, а проводила нею з умінням і довголітнім організаційним досвідом п. Стефанія Савчук, голова Центральної Управи Організації Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

До почесної Президії запрошено визначних громадян — пп. Ганну Дмитерко-Ратич, кол. УСС, Анну Франко-Ключко, доньку Івана Франка, Наталію Дорошенко-Савченко, Ольгу Коренець та сестру Лесі Українки, Ізидору Косач-Борисову.

Доповідь про 75-ліття українського жіночого руху виголосила голова СФУЖО, п. Олена Залізняк, піонерка й учасниця громадської праці української жінки. На підставі власних споминів голова СФУЖО подала перегляд праці українки впродовж довгих років. Вона згадала про початкову працю, про розвиток українського руху після заіснування першого жіночого товариства в Станиславові, про Конгрес у 1934 році, що його влаштовано з нагоди 50-ліття українського жіночого руху заходом Союзу Українок, про дальшу працю організованого жіноцтва, про його участь в УПА — аж до зорганізованого СФУЖО включно. Присутні вислухали доповідь пані Голови з великою увагою.

Про 10-ліття СФУЖО, його початки та розвиток подала вичерпні інформації у своїй



Олена Залізняк, голова СФУЖО, виголосила доповідь "75-ліття жіночого руху".

з черги доповіді п. Олена Лотоцька, містоголова СФУЖО і голова СУА.

Короткі та зате цікаві й речеві звіти про працю та досягнення членів-організацій СФУЖО у країнах свого поселення подали голови чи представниці цих організацій. Промовляли: від Союзу Українок Америки — п. К. Пелешок, від Українського Золотого Хреста в Америці — п. О. Генгало, від Союзу Українок Австралії — п. І. Пеленська, від Організації Українських Жінок Великої Британії — д-р І. Калюжна, від Організації Українських Жінок Бразилії — п. О. Горачук, від Об'єднання Українських Жінок Венесуелі — п. Г. Коваль, від Організації Українок Канади — п. Я. Зорич, від Ліги Українських Католицьких Жінок Канади — п. А. Прийма, від Об'єднання Українських Жінок Німеччини — п. О. Сулима-Бойко, від Союзу Українок Франції — п. І. Дурбак.

Гарним був момент, коли передсідниця завершила офіційне прийняття в члени СФУЖО двох нових членів — Об'єднання Жінок Ліги Визволення України та Український Жіночий Союз Австрії. Присутня голова ОЖ ЛВУ, п. М. Солонинка склала звіт з діяльності своєї організації та включилась у коло делегаток.

Основну доповідь на тему "Українка на рідних землях" виголосила голова Об'єднання Українських Жінок Німеччини, п. О. Сулима-Бойко. Солідно опрацьована доповідь п. Сулими-Бойко виявила сумну та жахливу правду, підтверджену джерельними фактами, про



Стефанія Савчук, передсідниця Світового Конгресу Українського Жіноцтва.





Олександра Сулима-Бойко виголосила основну доповідь на СКУЖ "Українка на рідних землях".

невідрадный стан української жінки на рідних землях. Та відрадним явищем є те, що незважаючи на всі заборони й переслідування українська жінка на рідних землях все ж таки зберігає у своїй душі святість релігії та передає її своїм дітям. І в цьому запорука невмиручості української нації, закінчила свою доповідь п. О. Сулима-Бойко. Її знаменна промова залишила глибоке й незатерте враження у присутніх.

На закінчення цієї сесії п. К. Кравс, голова Торонтонської Єпархіяльної Управи ЛУКЖ Канади, у відсутності п. Є. Ситник, що з причини недуги не могла приїхати на Конгрес, відчитала слово-привіт на рідні землі, передане опісля через радіовисильню в Україну.

В полудень відбулось святочне відкриття прекрасної виставки жіночої творчості — народнього й образотворчого мистецтва, кераміки та письменницької діяльності. Виставка була доказом, що українки-мистці творять і поза межами рідної землі є носіями української культури. Відкриття виставки dokonala п. О. Горачук, голова Об'єднання Українських Жінок у Венесуелі. Жюрі, зложене з пп. С. Пушкар і М. Велигорської та артиста-малювача п. Малюци, відзначило грамотами талановиті сили.

Під час спільного обіду, що пройшов у гарному й милому настрої, відчитано багато важливих привітів від чільних громадян і установ.

### СЕСІЯ МОЛОДІ

По полудні відбулась Сесія Молоді. Нею кермувала д-р Наталія Пазуняк, а в Президії були д-р Іванна Ратич, Віра Швабюк і Лариса Залеська. Цінні доповіді виголосили п-на Дарія Гасюк і п-на Мирослава Томоруг. Обі

доповідниці говорили про молодь — перша про молоду людину у вільному світі, друга про молодь на рідних землях. Це була докладна аналіза поривів і шукань молоді та її розуміння і відношення до найбільш пекучих проблем і питань української дійсності. Оживлена дискусія після доповідей доповнила тези доповідниць. СФУЖО належить справжнє признание, що подбала про Сесію Молоді. Це ж бо вона, молодь, має перебрати майбутню працю теперішнього зорганізованого жіноцтва у СФУЖО і тільки від сильних кадрів зорганізованої молоді залежатиме сила майбутнього українського жіночого руху поза межами рідного краю і його евентуальна роль в допомозі рідному народові в його визвольних змаганнях.

### СВЯТОЧНА СЕСІЯ

Святочна Сесія Конгресу відбулась того дня ввечері імпазантно, в святочному настрої при щерті виповненій залі делегатками й гістьми. Вхід Президії на чолі з головою СФУЖО і о. Веселовським, головною бесідницею, п-ою Марусею Бек у супроводі містоголов СФУЖО і представниць членів - організацій попередили пластунки з прапорами та гра на трубці молодого пластуна. Сесію проводила п. Олена Лотоцька. Вона привітала присутніх, а зокрема Почесну Президію, між якою була також Марія Варфоломійвна Ливицька.

Слідували доповіді п. Ірини Павликовської "Наші позиції" та п-ни Марусі Бек "Українська жінка в ЗДА". Перша доповідниця, з'ясувавши ціль жіночого руху взагалі, зупинилася над працею і завданнями українського жіночого руху, зокрема праці сфедерованих у СФУЖО членів-організацій на терені



Олена Лотоцька виголосила доповідь "Десятиліття СФУЖО".





Катерина Кравс передала привіт в Україну.

своїх країн поселення. Далі заявила, що співпраця СФУЖО з крайовими й міжнародними організаціями є велика. СФУЖО через об'єднання своїх сил стала виразником думки і дії українки у вільному світі та з почуттям кровної єдності з українським народом намагається нести йому поміч при всяких умовинах. З вірою у живучість нації та її світлого майбутнього, з вірою в духову силу та громадську виробленість української жінки та з вірою в підтримку української спільноти СФУЖО продовжуватиме в новому етапі працю, оперту на ідеях і засадах українського жіночого руху, говорила п. Павликовська.

Панна Маруся Бек, розказала про шлях української жінки з рідного краю, красу якої передала чарівними словами, по-мистецьки, як це тільки вміє п-на Маруся, до невідомої землі Вашингтона — Америки, де стала будувати своє нове життя. Не легке це було будівництво. Та українська жінка, перемігши всякі труднощі, не тільки що його збудувала, але й збудувала сильну організацію, що дала почин до створення СФУЖО. Тепер перед українською жінкою світла доба майбутнього з монументальними завданнями на майбутнє. Об'єднаними силами українська жінка певно зуміє виконати ці завдання. Промову п-ни Марусі Бек присутні прийняли з великим ентузіазмом.

Ще промовляла п. Марія Станкевич від білоруського жіноцтва, складаючи привітання Конгресові, а відтак слідували привіти членів-організацій. Привіти склали: від СУ-Америци — п. М. Біляк, від УЗХреста Америки — п. М. Квітковська, від СУАвстралії — П. І. Пеленська, від ОУЖ Вел. Британії — д-р І. Калюжна, від ОУЖ Венесуелі — п. Е. Слюсар, від ОУЖ Бразилії — п. О. Горачук, від ОУЖ Канади — п. С. Савчук, від ЛУКЖ Канади — д-р С. Потоцька, від ОУЖ ЛВУ — п. М. Солонинка, від ОУЖ Німеччини — п. О. Сулима-Бойко, від СУФранції — п. І. Дурбак. Привіт на рідні землі ще раз прочитала п. К. Кравс.

Милою розвагою під час Святочної Сесії був виступ хору 66 Відділу СУА з Нью Гейвен, що під диригентурою п. Марії Бурбели-Гижі проспівав "Вулицю" та низку інших народних пісень. Хор у бездоганно устилізованих народніх одягах виглядав гарно і співав добре, за що дістав нагороду у формі рясних оплесків присутніх.

Національним славнем закінчено програму Святочної Сесії.

## ПРОДОВЖЕННЯ ДІЛОВИХ НАРАД ВИБОРИ УПРАВИ СФУЖО

Другого дня вранці, 27 червня, працювали різні комісії, а по полудні відбулись звіти голов комісій, обговорено фінанси СФУЖО, прийнято низку резолюцій та обрано нову Управу СФУЖО. До Управи ввійшли: п. Олена Залізник — голова, містоголови — пп. Олена Лотоцька й Марія Квітковська (ЗДА), п. Стефанія Савчук і д-р Стефанія Потоцька (Канада), п. Ольга Горачук (Південна Америка), п. Ніна Коваленко (Європа), голова СУАвстралії (Австралія). Почесна секретарка — п. Марія Дима (Канада). Секретарки — д-р Наталя Пазуник, п. Тетяна Горащенко. Касирка — п. Олена Чехівська. Члени Управи — д-р Ірина Зошук, пп. Ніна Онацька, Ольга Роснецька, Емілія Слюсар, Зінаїда Витязь, Марія Солонинка, Олександра Сулима-Бойко, Ганна Пастернак, Євгенія Ситник і Катерина Кравс. Голова Програмової Комісії — п. Стефанія Пушкар, голова Секції Журналісток — п. Стефанія Бубнюк. Референтки — зв'язків — д-р Іванна Ратич, заступниця, п. Олена Процюк, культ.-освітня — д-р Софія Карпінська, заступниця — п. Марта Барабаш, організаційна — п. Марія Біляк, виховна — п. Ірина Пеленська, пресова — п. Кекилія Гардець-



Ірина Павликовська виголосила промову "Наші позиції".



ка, нар. мистецтва — п. Марія Баран, фінансів — п. Ірина Павликовська, заступниця — п. Ярослав Винницька, економічна — п. Олена Трофимовська, заступниця — п. Лідія Гладка, статутова — п. Іванна Рожанковська, заступниці — пп. Дарія Ребет, Ірина Павликовська, суспільної опіки — п. Євгенія Янківська, студій підсоветського життя — п. Олександра Сулима-Бойко. Редакторка Вістей СФУЖО — п. Лідія Бурачинська. Контрольна Комісія — пп. Катерина Пелешок, д-р Ірина Калюжна, Павлина Різник, Анна Прийма, Марія Мудрик.

### БЕНКЕТ

На закінчення Світового Конгресу Українського Жіноцтва відбувся 27 червня ввечері величавий бенкет, що його влаштував Союз Українок Америки в честь делегаток. Бенкет відкрила голова СУА, п. О. Лотоцька, а проводила ним п. Олександра Різник. Промовляли президент УНР в екзилі, д-р Степан Битвицький, п. Де Віт Стеттон, містоголова Національної Жіночої Ради Америки, конгресменка п. Флоренс Дваєр та п. К. Саймон, державна секретарка стеїту Нью Йорк та п. Йосип Лисогір, репрезентант УККА. Під час



Маруся Бек виголосила промову "Українька жінка в ЗДА".



Членки ОУК на СКУЖ. Сидять зліва доправа: О. Заяцева, С. Савчук, О. Залізняк, голова СФУЖО, С. Бубнюк, С. Проців; стоять зліва доправа: М. Дунець, Т. Грай, Я. Зорич, К. Ю. Яворська, О. Стебницька. Бракує на світлині А. Курилів і О. Максимів.



бенкету співав жіночий хор США з Філадельфії під управою п. Чуми.

В Конгресі взяли участь 84 делегатки від членів організації СФУЖО, 77 від Відділів США Америки та 218 членів комісії і представниць організації. Із зареєстрованими гостями було багато більше. Від Організації Українок Канади було 11 делегаток: пп. С. Савчук, Я. Зорич, О. Заяцева, К. Яворська, С. Проців, М. Дунець, А. Курилів, Т. Грай, О. Максимів, О. Стебницька й авторка цих рядків.

Як ми вже писали, Світовий Конгрес У-

країнського Жіноцтва, що відбувся в днях 24 до 27 червня 1959 року в Нью Йорку, вже поза нами та суть його, ідейне гасло "єдність українки у вільному світі" осталося з нами. Воно пронизало золоту ниткою не тільки незвичайну тканину Конгресу, але й увійшло в нашу душу та кличе нас усіх до праці — до об'єднаної праці для добра свого народу.

За словами п-ни Марусі Бек: стоїмо перед світлою добою майбутнього з монументальними завданнями на майбутнє. Об'єднаними силами виконаємо їх!



**СТЕПАН БАНДЕРА**, провідник Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів, кол. член УВО і Крайовий Провідник ОУН, відійшов у вічність 15 жовтня 1959 р. у Мюнхені, Німеччина, на 50 році життя, осиротивши дружину і троє дітей — дві дочки й сина. Похорон відбувся в Мюнхені 20 жовтня.

Висловлюємо дружині й дітям Покійного та членам ЗЧ ОУН щире і глибоке співчуття. Вічна Йому Пам'ять!

## ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

З ініціативи і фундації президента м. Дітройт Марусі Бек створено при СФУЖО літературну нагороду. У виконанні цієї постанови проголошуємо оцим

### ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС 1960 Р.

Предметом конкурсу є — сюжетне оповідання або новеля з довільною тематикою з нашого сучасного або минулого. Бажано було б зустріти в даних творах якісь цікаві жіночі характери.

На нагороду призначено \$200, — по \$100 за два рівнорядні літературні твори.

Учасниками конкурсу можуть бути жінки-письменниці або всі, що хотіли б ними бути. Терміном закінчення конкурсу є 31 березня 1960 р.

Нагороджені й відзначені твори будуть поміщені в журналах "Наше Життя" і "Жіночий Світ".

Надсилати конкурсні твори треба на адресу канцелярії СФУЖО у Філадельфії з допискою: для Комітету Літературної Нагороди.

Адреса: WFUWO, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa., USA

Комітет Літературної Нагороди

## ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

Ювілейний рік Сорокліття 1-го Листопада вже поза нами. Вступаємо в десятиліття, що наближує нас до Золотого Ювілею того Великого Дня. Цього року відмічуємо вже 41-ші Роковини незабутнього 1-го Листопада.

Як минулих літ, так і в цьому році Українські Ветеранські Організації, під патронатом Фонду Допомоги Українців Канади, будуть організувати Першо-Листопадові обходи й допомогу Українським Воєнним Інвалідам, що є вже загальною призначеною традицією.

Листопадові Дні, в яких українці Галицької Волости піднесли на державних щоглах український національний

УКРАЇНСКА СТРЕЛЬЦЬКА

ГРОМАДА

БРАТСТВО

КАРПАТСЬКИХ СІЧОВИКІВ

ОБ'ЄДНАННЯ СТАНИЦЬ

СОЮЗ БУВШИХ

УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ

БРАТСТВО УКРАЇНСЬКИХ

СІЧОВИХ СТРЕЛЬЦІВ

ВОЯКІВ УПА

прапор, зобов'язують кожного з нас зложити свою щирю пожертву тим, що жертували за Україну свою кров і здоров'я.

**УКРАЇНЦІ КАНАДИ!**

Відсвяткуймо гідно Роковини історичного Першого Листопада!

Пам'ятаймо про наш дар Українським Воєнним Інвалідам, бо це справа нашої честі!

Нашу допомогу координуймо через Фонд Допомоги Українців Канади, щоб краще обслужити потребуючих.

**ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ВОЄННОГО ІНВАЛІДА!**

**ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ**

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ

КАНАДІЙСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ

І. УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ У.Н.А.

ТОВАРИСТВО БУВШИХ ВОЯКІВ УПА



## УКРАЇНСЬКА ЖІНКА І ЇЇ РОЛЯ В СВІТОВОМУ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО РУХУ

## СПРОБА ХАРАКТЕРИСТИКИ

(Продовження)

За останнє чверть XIX стол. і перші 10 років XX стол. ідея жіночої емансипації набрала великої популярності в Англії. Багато жінок одержують докторати, багато залишаються при університеті, як лектори. Організація "Married Woman Property Act" б 1882 р. добивається того, що майно жінки, як вона виходить заміж, не переходить до її чоловіка, а лишається її власністю. Але повної рівності ще нема. У 1902 р. Національна Асоціація Виборчих Прав Жінок у ЗДА вирішила об'єднати всі існуючі аналогічні товариства. І в лютому того ж року відбувся у Вашингтоні мітинг, куди приїхали делегатки з багатьох країн. Головувала відома піонерка жіночої емансипації в ЗДА, пані Сузан Антоні (нар. 1820 р.), яка свого часу об'їздила ЗДА, організовувала мітинги, де жінки вимагали реформ. Вона ж зорганізувала "Жіночу Національну Лігу", яка збрала 400,000 петицій, що вимагали скасування невілльництва. Петиція, вислана до Конгресу, спричинилась до поправок у національній конституції та скасування невілльництва в ЗДА.

У 1904 р. відбувся другий з'їзд у Берліні, де була затверджена конституція. Декларація головних принципів прогословувала, що чоловіки й жінки в рівній мірі мають право їх розвивати. Уряди, які з жінок - громадянок вимагають податків і не дають їм права згоди чи відмови, якими користаються чоловіки — громадяни, допускають насильство, недопустиме в правовій державі.

Третій Конгрес Міжнародного Жіночого Союзу відбувся в Копенгагені на чолі з американкою Чапмен Кет. Наслідки зорганізованої праці жінок дають себе відчувати, але боротьба проходить з великим намаганням. Американка Шарлотта Перкінс Стетсон, видала книгу "Women and Economics", де малює похмуру картину неправного становища жінки.

В 1897 р. в Англії війна з бурами на довгий час відтягла увагу в інший бік. Але вже у 1902 р. фабричні робітниці приймають живу участь у боротьбі за виборче право жінок і посилають петиції до парламенту. В усіх графствах організуються жіночі комітети. Мета їх — впливати на місцеві партійні асоціації, щоб вибирати кандидатів, які співчують виборчим правам жінок. І в усіх партійних організаціях мати одного чи двох своїх членів, з яких поміччю можна б впливати на громадську opiniю через пресу.

Творцем руху суфражисток вважають Emmeline Pankhurst Goulden з Манчестера. Англійські суфражистки ділилися на дві гру-

пи: крайні і помірковані. Крайні чи бойові називалися "мілітантки". Вони били вікна в крамницях, били міністрів, сиділи у в'язницях, оголошували голодовки. Помірковані стояли за боротьбу легальними методами: віча, походи, листки, депутації... Треба сказати, що бойова тактика скоріше привела до успіхів і коли мета була досягнена і в 1918 р. жінки дістали політичні права, бойові методи були скасовані. А тепер у Лондоні стоїть пам'ятник англійській суфражистці Pankhurst, поставлений урядом і суспільством. Отже і в Англії звільнення жінки з її залежного становища проходило з великими труднощами. В своєму романі — хроніці "Сага про Форсайтів" Гелсворси висловлює погляд заможного англійського буржуа на становище жінки на початку XX ст.: "Флер не мала здібностей ані до малярства, ані до поезії, ані до музики — єдині на його думку законні заняття для незамужньої жінки, якщо їй обов'язково в наші дні треба щось робити". Хоч мужчини часто, непомітно для себе, підпадали під вплив жінок, бачити їх своїми конкурентами на службі вони не хотіли. Так було навіть у тих країнах, де жінки користались більшою свободою. Погляд на жінку був такий: "Приємно бачити жінку біля фортеп'яна, але прикро бачити її з пером у руці". Все ж яскрава, повна жіночої принади і дещо екстравагантна поява Жорж Занд свого часу примусила мужчин розступитися і дати їй дорогу. З тріумфом зустріли українці "Народні Сповідання" Марка Вовчка, теж підкреслено жіночу істоту з романтичним надихом загадковості в усій своїй постаці. Але все це було мистецтво. Та де йшло про науку, то Софія Ковалевська (нар. 1850 р.), знаменита математичка, не дістала катедри в Росії і мусіла для того переїхати до Стокгольму. Зрештою і там справа жіночої емансипації проходила з труднощами. Від жінок вимагали не книжних, а господарських, родинних, моральних, навіть світських обов'язків. Таке наставлення добре характеризує Наталя Кобринська: "Був то її дім, її світ. Не бачила вона більше простору, лиш з-за його вікон, не вибігала гадкою поза його стіни. В тім замикалося ціле її життя" ("Пані Шумовська" Н. Кобринської). "Якби вона була хлопцем", почав наново лікар, "були б з неї і вийшли люди. А так жінка... що почне жінка з надвишкою розуму при горшках і мисці?" ("Людина" О. Кобилянська). Тут рамці ще більше звужені в умовах провінційного життя в глухих закутках. "Хто буде дома їсти, варити, наколи жінка стане до уряду ходити? Хто буде порядку-

вати, прати, шити?" Матері жахались, коли в їх провінційні закутки долітали голоси про емансипацію жінок. "Її донька! Донька лісового радника висказувала думку, щоб жінкам було вільно ходити в університет..."

В 1861 р. з приводу смерті відомої англійської поетки, Елізабет Бравнінг, міністер Фріц Джералд сказав: "Вона була геніальною жінкою, та її місце, як і місце всіх жінок, на кухні".

Але серед жінок все сильніше звучить новий клич: "В житті самій удержуватися, не ждати лише подружжя, котре сталося простим прибіжищем проти голоду й холоду". ("Людина", О. Кобилянська). В Норвегії це змагання відображує "Нора" Ібсена.

— "Ти передусім дружина і мати. Це важливіше від усього", нагадує Норі чоловік.

— "Неправда, я перелусім людина, така ж як і ти", відповідає Нора.

У Швеції жіночий рух захоплював всі класи суспільства, від фабричних робітниць до пань з вищих кол і, не дивлячись на перешкоди, проходив успішно, мабуть, тому, що шведські жінки вже давно старалися підняти свою освіту і цікавилися громадськими справами, отже мали фундамент. Олена з повісті О. Кобилянської "Людина" приходить до висновку, що лише знання допоможе перебороти існуючий принизливий стан жінки. Бо сама Ольга Кобилянська не дістала такої освіти, як її брати, і вже доповнила її самотужки. В Україні так і було спочатку. Коли в XIX ст. почав розвиватися український жіночий рух,

то з'явилась здорова тяга жіноцтва, передусім до освіти. А це вже викликало зацікавлення громадськими справами, а з них найбільше виховними й харитативними завданнями. І аж тоді жінки почали домагатись прав політичних. На Наддніпрянщині, де царський уряд утруднював працю різних організацій поневолених народів більше, як уряд австрійський, жінки не творили окремих жіночих організацій, а входили як одиниці у склад загальних наукових чи харитативних установ, або революційних рухів. Але як пише у своїх споминах княгиня М. К. Шенішева, тяжко було жінкам і там прокладати собі дорогу. "Щоб жінці пробити собі дорогу", пише вона, "потрібні чи виключно щасливі умови, чи припущення, компроміси зі своєю совістю, своєю жіночою гідністю". Олена Кисілевська, згадуючи своє дитинство і юні роки (1880-90 рр.) в статті "Початки організованої праці українського жіноцтва" пише: "Чоловік міг потратити не тільки спільне майно, але й посаг, що жінка принесла з дому... У суді не могла бути жінка свідком, матір по смерті чоловіка не мала права бути опікункою власних дітей". А тимчасом А. Тиркова Вільямс згадує в своїх споминах "На шляхах до свободи", що осю чорну роботу по виборах до Думи в царській Росії на початку XX ст. несли головним чином жінки. Вони роздавали й розносили партійну літературу, збирали гроші, влаштовували мітинги. Вони були гідні ентузіазму, який надає політичній праці красу, політичним діям силу. (Далі буде)

## З НОВИХ ВИДАНЬ

**Іванна Чорнобривець: З БЛАКИТІ НЕБА І СКОРБОТИ ДУШІ. Збірка поезій. Стор. 45. Мюнхен, 1959.**

Маленька чепурна блакитно-біла книжечка нагадує трошки першу збірку поезій Лесі Українки "На крилах пісень". Це з зовнішності. В самій книжечці попадаються рядки, немов би взяті з поетичного арсеналу перших років Лесі. Напр.:

Голублю жасмини, цілую, дрижу,  
Здається малою по травах біжу.

Де в чому наподоблюється Олена Теліга, наше найбільша поетка епохи Другої Світової Війни. Але покищо палаючі соняшним полум'ям і сповнені незмірно глибоко жіночою ніжністю поезії поетки-мучениці Теліги не перевершені ніким. Слід їй є в "Присвяті" Іванни Чорнобривець. Та Чорнобривець має своє поетичне обличчя, ще не зовсім виразне — молоде, але своєрідне. Вона пише не вірші, а поезії. Ще багато в них не виплавленого в горнилі поетичного словотворення сирового металю, але це поезія. Прекрасний вірш "О, Флоренціє!" Зміст багатий, сконденсований, образи блискучі, думка, як сред, вітає над віками й подіями. "Похід" яскравий, барвистий словами. Гарне

"Еміграційне" і взагалі всі 16 ліричних поезій нагисано чуттєво, культурно, талановито. Більша поема "Морський коник", властиво балада, скомпонована поеткою, щоб дати низку живих образків життя, з перевагою елементу горя, неминучості страждань від несправедливості й жорстокості людини. Це є "Скорботи душі" поетки. Образки її барвисті і глибокі думкою... Вони переважно пессимістичні. В цьому ніби намічується провідна думка авторки, її життєве кредо. Але ця думка занадто ще молода, не скристалізована чи може не викувана в досвіді й обсервації життя, як явища вічного. Можливо, що дальший розвиток таланту й філософічного розгляду життя змінить її песимізм на об'єктивність, — картаючи поетичним патосом негативи життя, поетка знайде конкретні (не в загальних побажаннях, напр.: "Ти будеш першою гри брамі раю!") шляхи до світлого, оптимістичного. Вона має для цього дані. Треба лише невпинно йти в своїй творчості.

А покищо читачки й читачі мають щиро привітати малу блакитно-білу книжечку, що Іванна Чорнобривець присилає нам з "Блакиті" свого поетичного "Неба".

**М. І. Мандрика**



# НА КУРОРТІ

## Виїзд

— “Літя, дорога!” — відкриває мій чоловік двері — “до тебе лист”.

— “Вгадай від кого!” — і з оберемку листів витягає подовгастого і цим уже підозрілого листа. Пахне офіційщиною. Але ж листи від редакції мають зграбний формат. Хто це може мені писати?

— “Покажи” — прошу.

— “Вгадай” — повторює. “Це в зв’язку з нашою розмовою”.

Якою розмовою? — думаю і відсуваю яскраві перспективи різних прогулькових, розважових та відпочинкових місцевостей. Робиться нестерпно гаряче, треба б кудись виїхати. Тільки я волію море, а він хоче виїхати в гори.

“Не відгадаю, краще покажи!” — кажу.

Подає листа і там справді надруковане моє ім’я. Розриваю конверт, витягаю дрібно машинописаний аркуш паперу з імпульсним наголовком: Міжтаборова Пластова Рада і Управа Таборів в Савтгил Колоні, а внизу розмашисті підписи під титулами: доктор, інженер, магістер.

Мене запрошують ласкаво погодитися на працю в кухні таборів і обіцяють всякі вигоди та відповідну нагороду. Напевно всім відоме моє куховарське мистецтво, що його живі реклами — ми з чоловіком.

Думаємо, передумуємо й вирішуємо об’єднати корисне з приємним. Поїду сама, що правда, бо вакації мого чоловіка назначені на пізніше, але хто має серце відмовитися від громадської праці, особливо для нашої мселоді?

Мушу тільки приспішити приготування, особливо важна гардероба. Потрібний новий купелевий костюм і то обов’язково червоний, бо Савтгил Колоні це дуже фешіонебельний курорт і мушу там усіх своїми строями приголомшити.

Нарешті все спаковане і в авті, останнє прощання з канарками, що залишаться без моєї опіки три тижні, та від’їзд до далекого підгір’я.

Тільки надвечір заїхали ми перед адміністративним будинок, де чекав на нас представник управи з букетом квітів. В розкіпній кімнаті, призначеній для мене — м’яке ліжко. В шафі розвішила я свій одяг і причепурившись, вийшла подивитися, що мій чоловік робить. Він успів запаркувати авто і вже чекав на мене, щоб піти й подивитися на околицю та при цій нагоді назбирати грибів. Сонце заходило за далеким Савтгилом, гаї та ліси затягалися туманом. Доріжкою ми піднялися вище і стали перед дерев’яною капличкою. Пахне свіжо-сотвореною природою, спокійно, хоч цвіркуни грають на скрипці, але

молодь приїжджає тільки завтра. Яснозелені шпильки сосон на тлі темних, минулорічних галузок виглядають так як закарлючені гугульські вишивки. Переходимо ліс. У місті світять електричні лампи, а тут на поляні, в кущах малини, світять жучки-світлячки.

## Осине гніздо

Виспавшись, встаю на другий день і прощаюся слізю з моїм чоловіком, що мусить від’їжджати додому.

Схвильована іду до кухні. Там пані шефова натиснула вже на всі кнопки і снідання для нас вариться.

— “Кличте мене пані Стеся” — каже, коли ми познайомилися, — я вас теж по імені називатиму”.

— “Добре — кажу — мене звуть Літя”.

— “Отже пані Літя, подивіться на цю плиту під електричним годинником, там різноманітні гудзики; натисніть на перший — вогонь запалюється, на другий — то сама вода ллється в баняки, на третій — м’ясо починає пектися і т. д. Усе варення змеханізоване, а для миття посуду навіть гудзика не треба, досить слова”.

— “Хіба це можливе? — дивуюся.

— “Так, бо в нас є роботи” (з наголосом не перше “о”) — відповідає, усміхаючись, пані Стеся.

Це навіть більше аніж обіцяно в листі, думаю і повторюю з недовір’ям:

— “Роботи?”

— “Так” — уже голосно сміється шефова. Так ми називаємо кухонних хлопців та дівчат, що призначені денно до кухні. Скажіть слово і все зроблять, бо за це їм пишуть плюси і крім цього вони воліють нашу команду ніж впоряд у таборі”.

— “Це справді...” і не можу підібрати слова з захоплення. Все нове, блискуче, кухня улагоджена за найновішими винаходами, повна автоматія — хіба до Москви на виставу везти!

— “Внаслідок цього наша робота чисто творча — мусимо придумати якнайрізноманітніші страви, щоб меню впродовж табору ані одного разу не повторювалися. Кожна господиня, що знає табличку множення, може провадити кухню, але ми це повинні так робити, щоб батьки, особливо мамці подивлялися наші умілості, коли приїжджають на відвідини дітей”.

В цій хвилині ввійшла до кухні пані Галля з двома діточками і, познайомившись зі мною, запиталася чи і в цьому році буде такий самий порядок як досі.

Пані Стеся вияснила їй що змін немає, отже снідання: пів дев’ятої, в перший обід, в п’ятій підвечірок, а вечір о восьмій. Сьогодні винятково тільки вечір після святкового відкриття. Так, що пані вільні аж до одинад-

цятої години, коли відбудеться конференція з завідувачем магазину та уложення стравопису.

— “Прощу отже кожну з пань обдумати, що то можна варити для молоді” — закінчила свої вияснення пані Стеса. Пані Галя хотіла вже відходити, з уваги на дітей, але нас затримала ще шефова таким попередженням:

— “Одна тільки біда, в щілині муру загноздилися оси і ніяк не можемо їх позбутися. Ї вже загартована і думаю навіть, що їхнє укушення помагає на мої ревматичні болі, —

бо, знайте, мені не вільно класти руки в холодну воду. Але ви стережіться, пані Галю та ви, пані Літю, бо як напухне личко чи ручка, буде прикро, як покажетеся при видачі харчів”.

Тому, по відбутій конференції, я вирішила якнайменше перебувати в кухні, крім того мені через моє серце недобре в гарячому повітрі крутитися. А що пані Галі заборонено підносити важкі речі, то мене призначили приймати харчі й порядкувати в магазині.

(Докінчення в черг. числі)

## Перший заробіток

Иди, зароби собі сама! Я також хочу щось купити... може й мамі.

Глянувши на личко сестрички, жаль зробилося Лярисі. Та все таки грошей не дасть Оксані. Годі! Зложила рівненько банкноти, та взялась знов за книжку. За її прикладом і Оксана розгорнула лектуру. Та на кожній сторінці стояло “зароби собі”. Прочитавши так дещо, Оксана стала одягатись. В її чорних очах була рішучість і постанова.

А що, може не знайде праці на кілька годин? От зараз таки піде. Хай Ляриса не думає, що вона нездатна тому, що в юнацтво не перейшла. Ого, ще побачимо!

Заскрепіли сходи старечим голосом. Крізь відкриті двері влився гамір рухливої вулиці великого міста. Світла грали кольорами яскравих реклям, що переморгувались понад головами прохожих. Яка весела вулиця. Оксана любить цю широку рухливу вулицю. Мов ріка гсмінка пливе вона рухливими хвилями людей.

Перед добре знаною виставою пристала Оксана, оглядаючи її чи не в сотий раз.

— “Гей мала! — і хтось плеснув її по плечах — ти куди ідеш?”

— “Праці шукаю, Сузі”.

— “Ти далі хочеш подарунків для твоєї старої?” Сузі сміялась на ціле горло. Вони були подругами з одної класи, хоч не ровесниці. Оксана любила Сузі за її добру вдачу, але ж не можна казати на маму стара. Оксана того не терпіла. Тож і тепер, насупившись, нерадо глянула на свою товаришку. В неї були червоні грубі панчохи, модні! Вузькі штани такої ж краски, синя ярка куртка. Зовсім як голубий бузюк, або цирковець.

— “Знаєш Оксі, Міка працює в п'ятицентівці, там, мабуть, ще є місце. Але ти краще купи собі спортовий виряд, а не мамі”.

— “Чи і справді є праця”? Зраділа Оксана та товаришки вже не було. Між людьми вискакувала то тут, то там гострокінчаста червона шапка.

— “Я також куплю собі червоні панчохи і все, але наперед мамі. Вона така сама лежить у шпиталі, та й ще на свої іменини там

буде”. Оксана зідхнула, згадавши свою долю, любу маму.

Усі суботи Оксана працювала по кілька годин. Спершу страшно було від того великого шуму в склепі. Та й ще боялась помішати картки. Перечислювала їх, відкладаючи по десять. Блискучі, склисті картинки, то звичайні гладкі, відкривали красочок лісу, то горбок зі снігом, то квіток китицю. Часом усміхався Ісусик з картинки. Одну таку купила і повісила над своїм ліжком.

Приходила до дому втомлена, а коли лягала спати, довго ще перед очима проходили картинки, одна по одній. А потім всі тиснулись до неї одна поперед другу. Скінчився останній день праці. Поволі насувала на руку рукавицю.

— “Чому ж то не покликали її до каси? Хто заплатить? Та й чи заплатить?” Оксана хвилювалась...

— “Ви пильно працювали, маленька панночко, а ось це ваш заробіток” — з усміхом говорив керівник склепу. Біла конверта мов голуб лежала на її долоні.

Чи сказала “дякую” не знала, але, мабуть, так. Спішилась до дому. А тут усі прохожі усміхались до неї. Ось ця гарна висока пані, а там маленька дівчинка. Якоїсь бабусі вицвілі очі з-під рожевого капелюха так приязно глянули на неї.

Люблю я зустрічні усміхи цих прохожих, незнаних людей. Це такий гарний милий подарунок, — думала Оксана. Та ніхто так не вмів усміхатись як її мама. Що це вона скаже на перші зароблені гроші? Зараз, таки зараз піде купувати подарунок.

Оксана бачила вже навіть лице своєї мамі і чула її голос “моя люба донечко”.

Ле. К.

### ПОМЕРЛА УКРАЇНСЬКА АРТИСТКА

Зі Львова наспіла вістка, що 21 вересня 1959 р., в саме свято Різдва Пресв. Богородиці, померла одна з найвидатніших артисток української театральної сцени нашої доби, Софія Стаднікова, з дому Стечинська.

Похорон Покійної відбувся у Львові, 23 вересня ц. р. Вічна їй Пам'ять!





О. ЛЯТУРИНСЬКА

## ПОКРОВ І ЗАСТУПНИЦЯ

ПОКРОВІ ЗАСТУПНИЦІ  
СВІЧИ ВОСКУ ЯРОГО,  
РИЗИ ЗЛОТА СУТОГО,  
КОЖНЕ ЗІДХНЕННЯ!

ДІВУ ЧИСТУ ХВАЛИМО,  
ДІВУ СЛАВИМО.  
ХВАЛИМО ПІСНЕЮ,  
СЛАВИМО ЗБРОЄЮ.

МОЛИМОСЯ, ПРОСИМО:  
ПОМОЖИ НА ВОРОГА,  
МАТИ БОЖА,  
МАТИ НАШОГО КРАЮ!

## ЦАРИЦЯ І ЗАСТУПНИЦЯ УКРАЇНИ

Саме минає 922 років з того часу, коли великий український князь — Ярослав Мудрий проголошує Божу Матір — Царицею України.

З того часу ніхто так не шанує Божу Матір, як українці. Вона, Божя Матір, завжди допомагає нашому народові.

Є в Україні на Волині старий Почаївський монастир, у якому є й Чудотворний Образ Божої Матері. На той монастир, у 1607 році, напали турки й татари. Ігумен того монастиря Йов Залізо щиро молився і Мати Божя заступилася за монастир — татари його не здобули. В одній пісні про ту подію співається:

“Ой вийшла, вийшла та Божая Мати,  
На хресті вона стала:  
Кулі вертала, турків вбивала,  
Монастир врятувала!”

Турки й татари, побачивши таке чудо, перелякались і зі страхом повтікали.

Найбільше шанували та шанують Божу Матір наші вояки. Ще з давніх давен українські вояки вважають її своєю Заступницею. На Запорізькій Січі була церква імени Святої Покрови, де зберігався старий козацький образ Святої Покрови. На тому образі Мати Божя зі Святим Покровом у руках намальована над хмарами. Ліворуч від неї стоїть Архистратиг Михаїл зі щитом і мечем у руках. Праворуч — Микола Чудотворець з Євангелією. Унизу — сивоусі козаки, що побожно поскладали



руки і моляться до Божої Матері, щоб заступилася за Україну, допомогла їм оборонити православну віру християнську.

Коли московська цариця великою силою несподівано напала на Запорізьку Січ, щоб її знищити, тоді Запорожці утікаючи, залишили все, але не залишили образу Пресвятої Покрови. Вони вивезли його на чужину, а там розложили намет і повісили образ Пречистої Діви — Покровительки українського народу.

Шанувало також Матір Божу й військо Української Народньої Республіки, яке боролось із безбожною Москвою. Воно теж мало на своїх прапорах образ Святої Покрови.

Коли в час останньої світової війни було створено Українську Повстанську Армію, яка боролась проти наїздників — москалів і німців, то Командування УПА проголосило Божу Матір — Покровителькою Українських Збройних Сил, а бійці Української Повстанської Армії часто малювали на своїх бойових прапорах образ Святої Покрови. День Святої Покрови — став днем УПА.

День Святої Покрови від віків є великим всеукраїнським святом. Святу Покрову святкують усі українці: католики й православні.

Л. ГЛІБОВ

## КНИЖКА

БАЧИТЬ, НЕ БАЧИТЬ,  
ЧУТИ — НЕ ЧУЄ,  
МОВЧКИ ГОВОРИТЬ,  
ДУЖЕ МУДРУЄ.

ЧАСОМ ЗАХОЧЕ —  
ПРАВДИ НАВЧАЄ,  
ВСІХ ЗВЕСЕЛЯЄ.

ЛЮБА РОЗМОВА. —  
БУДЕМО, ДІТИ,

З НЕЮ ДОВІКУ  
ЖИТИ-ДРУЖИТИ.

ХТО Ж ТО ТАКАЯ  
В СВІТІ ШАСЛИВА,  
МУДРА, ПРАВДИВА  
І ЖАРТІВЛИВА?

ЯК НЕ ВГАДАЛИ,  
СТАНУ В ПРИГОДІ:  
РІЧ КОРОТЕНЬКА —  
КНИЖКА — ТА Й ГОДІ.

ЗОРЕСЛАВА МОДРИЧ

## ЮНАЦЬКИЙ МАРШ

Гей, в ряди ставаймо, друзі молодії,  
Бо великий час уже тепер настав,  
Хто ще спить-дрімає, розбудіть, хай встане,  
Хай спішить шосили до юнацьких лав.

Гей, у лави, у лави ставаймо  
Діти українського роду,  
І сили юнацькі єднаймо  
Для Батьківщини й Народу!

Не лякаймося вітру, ані гурагану,  
Не лякаймося грому, ні граду, ні хмар,  
Український рід ми, родились на волі,  
Воля наша — сила, воля наша — чар.

Гей, у лави, у лави ставаймо  
Діти українського роду,  
І сили юнацькі єднаймо  
Для Батьківщини й Народу!

Час уже в дорогу! Друзі, виступаймо!  
До походу кличмо український рід,  
Гей, на шлях змагання виходьмо всі разом  
І дивімся бистро на батьківський слід.

Гей, у лави, у лави ставаймо  
Діти українського роду,  
І сили юнацькі єднаймо  
Для Батьківщини й Народу!

Україно люба, наша Батьківщино,  
До тебе послався наш юнацький лет,  
Понад моря, гори, ліси і долини,  
Через неба синьо-голубий намет.

Гей, у лави, у лави ставаймо  
Діти українського роду,  
І сили юнацькі єднаймо  
Для Батьківщини й Народу!



# REASONS FOR FAILURES

The Fall of 1959—another year is ahead of students who have already commenced a new school or University term. Many now in attendance are more serious, more determined and more resolved to study than previously, for they remember well their joys or disappointments of the last examinations.

Recently, a group of students discussed their summer trips or jobs, the past results and the new school year.

"Have you a clear standing?" asked one student of the group.

"No, I failed two of my subjects," answered his former classmate.

"I also have two failures," said another, "now I can take only part of a grade this year. I was so disappointed!"

"We wrote our supplementals in August," added one of the boys speaking for his friends, "but we failed again, so we are repeating the year." They stood with their shoulders drooped and heads down. There were no laughs, no quips, no smart or "cocky" remarks from any of them.

Generally speaking, it was a very discouraged and dejected group of students. Some were even surprised and bewildered, "I don't know why I failed; I worked very hard just before and during the exams."

Thinking for a few moments one student said, "I don't believe that I really learned the art of study. Perhaps, I was too lazy; perhaps, not interested enough in my work; but, I never knew how to begin or what to do before exams. The more work we covered the more confused I became. I should have asked someone to help me with my studies and plans for review."

"Now, I had very good intentions of studying a little every night of the week, but the gang with whom I associated were not of same mind," admitted one fine-looking lad. Guess, I just had no will power or something, for I was easily influenced to go out with my pals night after night, despite my parents' pleadings and warnings. Now I have paid in full for all that fun."

"Well, you fellows did not want to work, but I did! Yet how could I when there was always too much excitement in our house—too many visitors, too many arguments and scraps between my brothers and sisters? Have you ever tried to study with a lot of noise in the house? At such times I just could not concentrate. Soon I got so far behind in my school work that I did not care whether I made the year or not. I really don't know how I got by with only two supplementals."

"Just look at me—I was the wise guy, the big shot, the genius! I figured everything else was more important than my studies. I participated in many out of school activities; practically every week-end I went to parties and dances with my girl-friend who also was attending school. Home-

work? Oh, trat! I'll get something done sometimes! Now, we are both repeating the year."

Well, here we have a few of the reasons or excuses for failures. These and many more show us that students need help and guidance both at home and school. Those who learned their lesson through bitter experience and others who want to avoid the mistakes of their schoolmates, are anxious to get some advice and suggestions about studies. Is it too late? No, it certainly is never too late to begin all over again. The following outline, pattern and suggestions will, no doubt, help the students who are anxious to improve their habits of study in order to be successful in their work.

Thus it is suggested:

1. Take stock of your subjects and decide which ones require your special attention, and more of your time.
2. Each week make a timetable for your homework and review.
3. You cannot study and watch TV at the same time. Stay away from TV programs as much as you can.
4. Do not monopolize the telephone by talking to friends you see at school; what "he said" and what "she said" and "what I said" is of no importance and no help in keeping your schedule up-to-date. Be firm and resolute about these prolonged talks on the phone.
5. Learn to concentrate. Read aloud if necessary. Understand your work step by step. You will like a subject if you can do it; if you overcome your difficulties immediately, you will be able to do it well.
6. Do not procrastinate! Tomorrow will NOT do! During a week-end you can NOT do a whole week's work. It must be done little at a time.
7. If you are fortunate to have your own room for study, close the door, no matter who has arrived or what is taking place in the living room (unless it is very urgent) and work until you have finished what you planned to do.
8. Occasionally take a "break" during your studies—but not for the rest of the evening. Go back to finish what you have yet to do.
9. If you have no quiet place to study, try the nearby library or make other arrangements.
10. When tired, do not study. Go to bed early and then get up early the next morning. From six to eight o'clock in the morning when the house is quiet it is possible to concentrate better and do more than the night before. Be sure you have enough sleep before getting up at six a. m.
11. Get some work done at noon, if possible, or

right after school.

12. Plan to study many hours over the week-ends. Re-arrange your program if you have social or club obligations. Review some of your subjects!

Parts or all of these suggestions or rules can be followed by every student who wishes to try to improve. To get encouragement and inspiration, follow the plan with another ambitious student.

Help each other to be strong and steadfast in carrying out the planned daily program.

With determination, perseverance diligence, faith, and hard work, you will not be faced with failures at the end of the year. Students who overcome weaknesses, make plans carefully and carry them out conscientiously, will also be fine citizens in their communities.

**Halia Hawryluk-Charney**

## Tenth Anniversary of Slavic Studies at the University of Manitoba

By **ELIZABETH LONG**

**Editor's Note:** Elizabeth Long who has lived practically all her life in Winnipeg, is a graduate from the University of Manitoba where she also received her M. A. degree in English.

Writing has been Miss Long's career. She was on the staff of the Tribune and the head of the Women's Department in the Free Press and Associate editor of the Free Press Prairie Farmer. From 1939 until three years ago while in Toronto she organized and supervised the Department of Women's Interests for the CBC, for Canada. She has been a free lance writer for Free Press editorial page and for the radio since her return to Winnipeg.

For the past fourteen years she has been on the Standing Committee of the Radio and Television of the International Council of Women of Canada. Recently she attended a meeting in Vienna of the International Council of Women. At this gathering thirty-five countries were represented by women.

We are happy to make the acquaintance of Miss Long through her article about the Slavic Department printed below that was in the October 6, 1959 issue on the editorial page of the Winnipeg Free Press.

Though it is the youngest branch of the modern language division in Canadian universities, Slavic studies is becoming one of their more politically important disciplines.

It was first established in the universities of Toronto and British Columbia following the Second World War, and in the University of Manitoba in 1949. Since then similar departments have been organized in most major universities across Canada. In the coming year they will have an estimated total of at least a thousand students.

So many of Canada's half a million people of Ukrainian descent make their home in Manitoba that the Manitoba University Slavic department was planned so that it would specialize in Ukrainian. Through the years it has followed this specialty, but it also provides instruction in Russian and Polish. Its growth has been such that the department reaches its tenth anniversary with a staff of two professors and a part-time lecturer; and an enrolment of a hundred students of whom one-third are of non-Slav origin. This year also will see the start of extension classes in Slavic studies.

For junior undergraduates the department offers the usual language and literature courses;

but for honors and graduate work it branches out into the comparative grammar of the 12 Slavic literary languages, which, like the Scandinavian, are closely related linguistically, but with individual variations.

Students also study old church Slavic, present-day trends and writing in the U.S.S.R. They do extensive work in Russian, and there is a graduate course in Russian for scientists.

The professors are pleased that their department is firmly rooted in the pre-sputnik era, so that it has not been established only as a language school but gives serious study to Slavic culture through language, with emphasis on pure research.

They review with pride the solid start made in the first ten years. They have been active in founding their professional organization, the Canadian Association of Slavists. They have set up a Slavic library, with even a few rare books including the oldest dated Slavic book on the continent—a death roll kept by the monks of a parish church from 1484 to 1737.

Professor J. B. Rudnycky has concentrated his research activities on Slavic studies in Canada. He has edited 36 pamphlets under the title of Slavistica; they contain articles on language, folklore, an annual bibliography of Slavic books and pamphlets published in, or related to, Canada. He has prepared four volumes of readings in Slavic folklore, a revised edition of Pushkin and Shevchenko, a study of Ukrainian translations from Robert Burns—all these last published by the University of Manitoba Press. Professor Paul Yuzyk, in his broad study of Slavic immigration, already has published "Ukrainians in Manitoba" and "Ukrainian Churches".

Many of their best students admit that they see career value in being equipped specially for the new world in which Slavic peoples play a leading role. They are confident that either in war or peace Canada will need firsthand knowledge of Slavic languages and background. They hope to use their knowledge in government service; international business and scientific research, not forgetting Arctic studies.

But whatever their future work, they believe that peaceful co-existence will depend on more accurate communication between the two worlds, and here they see themselves right in the vanguard.



## “ПАКИ І ПАКИ ПРО ПРОСВІТУ”!

Поміж передмістями великого Монреалу є тут одно із найстарших і найбільш індустріальних т. зв. “Пойнт Ст. Чарлс”, куди то більшість першої, другої, а навіть і третьої нашої еміграції спрямовувала свої перші кроки на канадійській землі, розглядаючись за дешевшим пристановищем і безпроволочним здобуттям заробітку на “хліб насущний”. І зараз тоді в перших роках — а їх пройшло вже 45 — наші піонери згуртувалися у першу клітину зорганізованого життя, засновуючи читальню під назвою “Товариство Просвіта ім. Т. Шевченка в Монреалі”, а 25 літ пізніше жіночу організацію: “Жін. Тов. ім. Лесі Українки”. Обі ці громадські клітини репрезентують українську спільноту своєї околиці внутрі і назовні, ідучи за вимогами життя, працюючи згідно і толерантно не лиш зі собою, але й з іншими організаціями на терені Монреалу, як коли зайде потреба.

Історія монреальської “Просвіти” довга, терниста, та зате різноманітна й обильна у вислідах праці, жертвенности і значення на терені громадської діяльности. Тому її моральна вартість поважна й цього ніхто не посмілив би заперечити. Доказом, між іншим, є хочби численні світлини з великою кількістю членства, з різних концертів, ювілеїв, національних свят, драматичних вистав, танкових показів, рідношкільних імпрез і пописів, які говорять про силу, розмах і кипучість громадського життя в колишньому недавньому, а навіть і теперішньому обсягу діяння “Просвіти”. Ці речі належало б зберегти в Музею Осередку Української Культури й Освіти в Вінніпегу, як докази вічно живої, вічно незламної духом, що пнеться на вершини досконалости — Української Людини. Також добре було б списати історію тут. “Просвіти”, як цінний і поважний причинок до наукових дослідів про поселення українців у Канаді.

Матеріальне майно Тов. “Просвіта” на Пойнт Ст. Чарлс доволі велике: власний будинок зі залом та господарськими кімнатами, вигідна сцена з гарними і практичними декораціями, гардероба й театральні реквізити, фортепіано музичні збірники нот і деяких партитур, гарна, цінна немала книгозбірня з рідкісними під сучасну пору книжками, доволі коштовне вивінування в господарський інвентар і т. д.

Як управа так і членство товариства не чияться ні з трудом, ні з посвятою часу, якого нам усім тепер бракує, ні з видатком гроша на цілі плекання культурно-освітнього життя, не лиш в крузі своєї громади, але й спішає з допомогою, а то й з вирукою іншим організаціям, бо Тов. “Просвіта” на Пойнт Ст. Чарлс є одним із дуже активних і високожертвенних членів Комітету Українців Канади.

Харитативна робота на місці, а опіка й патронати над залишенцями в Європі, це теж поважна рубрика в білянсі громадської праці “Просвіти”

і її сестринної жіночої організації “Тов. ім. Лесі Українки”.

Улаштовуючи впродовж ділового року національні і релігійні імпрези, управи обох товариств і їхнє членство уміють витворити під час цих імпрез завжди відповідний настрій, виявити нашу українську гостинність, щедрість і братерськість, а при цьому майстерну зорганізованість і виконання так, що справді можна бути вдоволеним і вдячним Шановним Просвітянам за весело й гарно проведений в їхньому крузі час.

Правдиво батьківсько-материнське серце віддає “Просвіта” нашій дітворі. Для неї не жаліє ніколи нічого. Від початків свого існування удержує “Рідну Школу” і курс народних танців, а донедавна музичний гурток обдаровує її Свят-Миколаївськими й іншими дарунками, дає можливість користати із шкільної бібліотеки, а за останній 1958/59 шк. рік, оплатила 14 радієвих передач у рамках “дитячого кутка” в українській радіовій годині пп. М. і Е. Оришуків, уважаючи ці передачі одним із допоміжних посібників у навчанні українознавства. Передачі підготовляли діти під кермою вчительки з нагоди дитячих свят та національних річниць, або ювілеїв.

Підкреслити треба наскрізь соборницьке ставлення “Просвіти” і в тому випадку, коли то ціла “Рідна Школа” взяла участь у великій Рідношкільній Академії, що її улаштувало цього року О.У.П. (відділ Монреалу) в шану нашого генія-пророка Т. Шевченка.

Коли зійшла мова на просвітянську дітвору, то за її чемність і слухняність, за сповнювання учнівських обов'язків, за вивчення научного, радієвого та імпрезового матеріалу (цих імпрезових виступів було 12) нехай між цими рядками знайде й вона для себе хоч кілька слів признання і похвали, а це тим більше, що просвітянська дітвора не лиш радо вивчає українську мову, але й нею заповільно володіє.



З поміж оцих 12 виступів рідношкільної дітвори долучую тут одну світлинку (гляди вище), а саме із 25-літнього ювілейного концерту Тов. ім. Лесі Українки. Є це перша ява із інсценізованої читанки Лесі Храпливої п. з. “Леся Українка”. Тут дві сестри: Ірина Процишин, уч. 5 кл., в ролі

бабусі (сидить) і Оля Процишин, уч. 3 кл. в ролі Лесі Українки. Оля проявляє непересічний драматичний талант.

Із плекання народніх звичаїв відбуто, між іншим, лекцію писання писанок. Улаштувало і спонзорувало цю лекцію Тов. ім. Лесі Українки з присутністю голови, п. Юлії Батюк. На прелегенток запрошено п. А. Демитрак і п. М. Якович із С.У.К., Відділ "Доньки України" в Монреалі. Так дівчатка як і хлопці виказали велике зацікавлення і за першим віддихом викладали кисткою на шкаралупці яйця свої мистецькі здібності (гл. світл.) Обі пані прелегентки жертвували кілька годин часу і багато терпеливості, а п. Демитрак дала на вступі коротку доповідь про генезу, значення і символіку наших писанок. Сердечне спасибі, Дорогі Пані!

Так отже в загальному виглядає би звіт про існування, вагу й успіхи громадської праці Тов. "Просвіта" ім. Т. Шевченка і Жіночої Організації Тов. ім. Лесі Українки в Монреалі враз з їхньою "Рідною Школою", яка 14 червня ц. р. закінчила шкільний рік пописом дітвори, роздачею свідоцтв, чайним прийняттям і взаємним побажанням "Веселих вакацій"! Не забули також просвітанські школярі і школярки занести подяку Всевишньому, перед престолами українських церков обох віро-



визнань, вислухавши того дня рано торжественне Богослуження.

Стіни будинку "Просвіта" посмутніли, вікна примеркли, долівка і лавки з відпруження по цілорічній "гарівці" відідхнули, а причепурені вишиваними рушниками портрети визначних синів України принишкли з жалю за гамором і бринінням дитячого "вулика".

Та ось те все знову набирає кольорів воскресіння, спалахує вогнем дитяча, невгамована енергія. В Т-ві "Просвіта" на Пойнт Ст. Чарлс почався новий шкільний рік.

В новій праці і в нових трудах українознавства Боже помагай!

М. Д.

## ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

МОНТРЕАЛ. КВ.

Дня 6-го липня 1959 р. відійшла від нас на віки членка Жіночої Організації ім. Лесі Українки при Т-ві Просвіта ім. Тараса Шевченка — на Пойнт Ст. Чарлс, дружина вже покійного Михайла Петрашек, бл. п. Софія Петрашек.

Покійна народилася в Камінці Струмилівій в Україні. До Канади прибула перед другою світовою війною і зразу включилася в зорганізоване громадське життя української спільноти Монреалу.

Довголітня членка була головою Жіночої Організації ім. Лесі Українки при Т-ві Просвіта в Монреалі, як також належала до Організації Українок Канади, Відділ у Монреалі. Віддана працівниця Т-ва Просвіти, бл. п. Софія Петрашик прожила 65 років. Похорон відбувся 9-го липня. На місце вічного спочинку відпровадив Покійну о. С. Колянківський.

На прощальному обіді, влаштованому членами Жіночої Організації ім. Лесі Українки в залі Т-ва Просвіта, зібрано \$30.50 на українську пресу по половині на "Жіночий Світ" і на "Новий Шлях".

Перед смертю бл. п. Софія Петрашек в своєму завіщанні призначила \$1,000.00 на церкву св. Арх. Михайла в Монреалі і \$50.00 на Жіночу Організацію ім. Лесі Українки.

Крім сина який є на засланні, бл. п. Софія Петрашек не мала ніякої родини, тому під час перебування в шпиталі опікувалися нею пані з Жіночої Організації ім. Лесі Українки, а особливо голова Організації, п. Е. Батюк. Приготуванням до похорону займалися пп. Батюк, Гис і Ленько.



Бл. п. Софія Петрашек

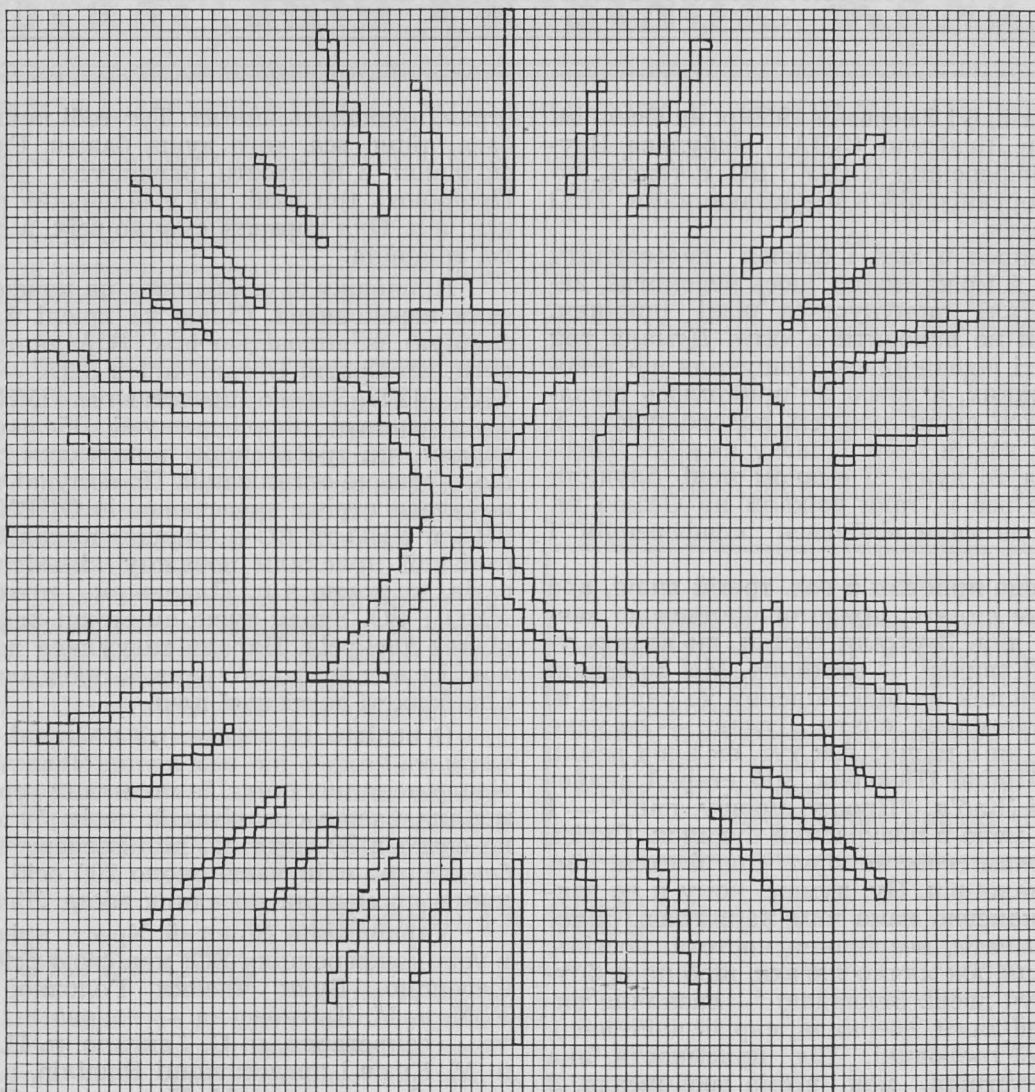
З цього місця складаємо щирі подяку о. С. Колянківському, членам Жіночої Організації ім. Лесі Українки, управі Т-ва Просвіта ім. Т. Шевченка за безкоштовне відпущення залі і всім тим, які спричинилися до того, що похорон Покійної відбувся по-християнськи та згідно з українськими звичаями.

Всім жертводавцям на пресу щира подяка. Нехай пам'ять про бл. п. Софію Петрашек збережеться надовго серед тих, що її знали.

Е. Батюк



# УКРАЇНЬСЬКА ВИШИВКА



Виконання прикраси на спині вишиваного фелону потребує застанови і їй треба б посвятити дещо більше уваги.

Щоб надати українського характеру фелоні через примінення народної вишивки, треба відповідно примінити й спинну прикрасу. Вишивання літер українських І. Х. С., або М, могло б найкраще підходити до вишиваного фелону.

Спинну прикрасу на фелоні треба найперше докладно розміряти й вишити. Вишиваний візр, що мав би покривати ціле поле фелону, розходиться легко з-під променів, тоді й самі літери у віночку

променів наберуть урочистого вигляду.

Літери треба виконати у кольорах, що нагадуватимуть золото. Пропоную вишити хрестиками все, що замикає стебнівка, кольором нитом D.M.C. 783, а саму стебнівку кольором ниток D.M.C. 780.

Рисунок цей перенесений з книжечки: "Українські вишивки" — Львів 1937 р., Видавництво "Українська Преса" і за згодою видавця, п. Івана Тиктора тут поміщений. У вище названій книжечці зацікавлені можуть знайти ще інші прикраси, а також вишивані образи.

Іванна Зельська

## JUDI'S SHOPPE

14½ Durham St. N. — Sudbury, Ontario

КАПЕЛЮХИ, РУКАВИЦІ, ШАЛИКИ —  
СПІДНЯ БІЛИЗНА ВСЯКИХ РОЗМІРІВ

Українські жінки, ми вас радо вітаємо.

Говоримо по українськи.

## THE STORK SHOP

МАТЕРИНСЬКІ ОДЯГИ

11 Durham St. N. — Tel. OS 4-2841

Sudbury, Ont.

Все для жінки, що сподівається насліддя

## УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ В АМЕРИЦІ

В днях 5, 6 і 7 вересня 1959 р. на Оселі ім. Ольжича в Лігайтоні (ЗДА), відбулася Внутрішня Конференція ОДВУ і БО, а також Зустріч тих організацій з представниками УНО і БО з Канади.

Засидишся в хаті і боїшся переступити свій поріг. А може тяжко, щось недомагає, далеко і взагалі вишукується різні причини, щоб тільки не виходити з хати. Думала три дні і врешті відважилась. Пошукала ще декого з відважних, а довго не прийшлося шукати, бо молоді люди люблять подорожувати і, спасибі їм, взяли мене. Правду кажучи, дорога не була то дуже зі смаком мені, блудили трохи, але все ж таки доїхали на Оселю ім. Ольжича, де мала відбутись конференція і зустріч.

На місце прибули в год. третій вночі, але на Оселі не сплять, приготівляються до завтрашнього дня. Зустріли гостей, як велить український звичай — гостинно. Мої товариші подорожі пішли на підкріплення до бари, а я, дуже перевтомлена, спати. Думаю, — де мене положать, чи є місце? Аж тут, як з-під землі, з'явився Андрій Шекерик, мій старий знайомий, ще зі Жаб'я. "Прошу, прошу, пані" — і провадить мене в прекрасний будинок. Скрізь світло, я очам своїм не вірю. "Оце й валя кімната" — каже він. Ну, думаю, чому я не взяла коца, напевно нема чим накритись. Заходжу до кімнати, незрівняна чистота, постіль, як сніг, біла, аж лячно лягати, щоб не побрудити. Поруч двері. Заглядаю — лазничка виложена кафлями, дзеркала, скрізь чистенько, як у доброї господині. Від приємності, яка мене тут зустріла, моя втома десь зчезла. З приємністю і усмішкою на обличчі я щаслива заснула.

Збудив мене гомін коло будинку. Це було 5-го вересня 1959 р. Гості почали з'їжджати групами і щогодини більше і більше так, що до години 9-ої вранці Оселя Ольжича переповнена. Сміх, гамір, багато молоді. Я дивлюся з другого поверху у вікно. Де властиво я є? Яка чудова тут природа! Пригадую, пригадую, я бачила тут Шекерика. Невже ж це Жаб'є? Ось зараз побачу, як старий гуцул у кожущині навиворот, з довгою люлькою, прямує на полонину. В цю хвилину моя душа й думки були далеко за морем, де Шекерика мати, чудової вроди жінка, просить мене: "а може гугляночки, а може бриндзи?" Хотіла щипнути себе, але попередило мене трубіння авта й голос п. Оксани Генгало: — "зараз їдемо ще по коці і продукти". А люди немов на прощу, їдуть тай їдуть. Сходжу на долину. Кухня, їдальня, сальон, зразкова чистота, порядок. З кухні розноситься запах різних

страв, приходить апетит. Тут тобі кашка, ковбаса, яйця, все, чого душа бажає. Гарно поспідавши, з цікавості заглянула до кухні Працюють три пані, всі у біленьких фартушках, а п. Оля кормить смачно всіх, а сама мила, спокійна.

Приходжу зі спізненням на конференцію, заля переповнена. Сідаю на кріслі й уважно сліdkую за доповіддю інж. Бойдуника. Присутні всі Братні Організації в ЗДА — ОДВУ, УЗХ, МУН, Зарево, представник ПУН. Цікаві були доповіді, цікаві дискусії. Обговорено всі справи, які треба скоро полагодити для кращого розвою організацій. По полудні того дня почалася стріча представників ОДВУ і БО з ЗДА й УНО та БО з Канади. Канадійські організації прислали поважну кількість делегатів, включно з п. Плавиюком, президентом УНО і БО. Знову дуже змістовні реферати й ділова дискусія. Нарadi тягнулися до пізньої ночі і в неділю до полудня, а продовжувались і по бенкеті до пізньої ночі.

В неділю (6 вересня) на могилі, яка послужить колись під пам'ятник Ольжича, була відслужена панахида за поляглих героїв і померлих членів організацій, потім було коротке свято в 30-ліття ОУН. Ввечері відбувся бенкет при співучасті около 200 осіб. Між іншими промовляв посадник міста Лігайтону.

Український Золотий Хрест, крім участі в усіх конференціях БО, мав свою особну конференцію. Були членки Головної Управи УЗХ, п. М. Квітковська — голова, п. Г. Вітоус — секретарка, п. О. Генгало, п. П. Різник, п. М. Кузів і представники Відділів, п. Величко — Сиракузи, п. М. Попович — Клівленд, п. М. Особа — Шікаго, п. А. Карабіневич — Рочестер, п. О. Гелетканич — Алентавн і інші. Як на конференції, так і на наших нарадах була присутня п. О. Сулима-Бойко, голова ОУЖ в Німеччині і делегатка на Конгрес СФУЖО.

На конференції УЗХ було порушено багато справ і питань організаційного, культурно-освітнього, санітарно-харитативного характеру. Внесено багато цікавих, нових і корисних думок. Конференція показала, що для обміни думок і корисної праці треба частіше зустрічатись.

Варто згадати, що серцем організацій ОДВУ і УЗХ є п-во Володимир і Павлина Різники, які своєю шляхетністю, тактом, опанованням і вмільим живим словом впливають дуже корисно на членів організацій. Бажаю їм дальшої витривалості в організаційній праці, многих літ і всього добра.

Люся Карабіневич



# Організація Українор Канади

## РОЗМОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ ОУК ІЗ СВОЇМИ ВІДДІЛАМИ

1. Осінь це час посилення організаційної праці, це час планування діяльності Відділів на осінні й зимові місяці. Просимо якнайбільш активно мобілізувати членок Відділів до спільних завдань, зокрема присвятити більше уваги культурно - освітній праці.

Деякі напрямні для тієї ділянки даємо в обіжнику, який просимо докладно прочитати.

2. Доручені в обіжнику справи є важливими проблемами нашого організаційного життя, тому Управи Відділів звернуть увагу на поодинокі точки нового обіжника й передумуючи окремі справи, присвятять особливу увагу проблемам журналу "Жіночий Світ", які аналізуємо докладно.

3. До більш атрактивних подій життя нашої Організації належить візита п. О. Сулими-Бойко, яка відвідала чотири наші клітини: Содбури, Монреал, Торонто, Віндзор. Доповідь п. Сулими на тему "Повоєнний стан України і приїзд Хрущова до ЗДА" в усіх згаданих місцевостях знайшли зацікавлення нашого громадянства. Пані Сулима, перебуваючи в Торонто, відвідала наші Редакції, Високопреосвященних Владик обох наших

церков, відбула інтерв'ю з репортерами газет "Телеграм" і "Торонто Дейлі Стар", виступала на радіопрограмі п. Наумчука "Пісня України". Тепер п. Сулима з рамені СФУЖО відвідує Відділи СУА і УЗХ в ЗДА. Відвідини п. Сулими оставили гарне враження і милий спогад із зустрічі з цією визначною громадянкою.

4. Як відомо Визвольний Фонд підготує конкурс, до участі в якому запрошує наші Відділи. Ми будемо дуже раді, коли наші членки приймуть це запрошення і допоможуть "Визвольному Фондові" в конкурсній акції.

†

Відійшла у вічність наша активна членка Відділу ОУК у Содбури, бл. п. **ІРИНА НИКІЛЬЧУК**. З найбільшим жалем ділимося тою вісткою із членками нашої Організації та просимо Всевишнього, щоб земля прибраної Батьківщини була їй легкою!

Центральна Управа ОУК

## 3 ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛІВ ОУК

### ТОРОНТО, ОНТ.

У дні 4 березня 1959 р. відбулись у домівці УНО ширші сходи членок ОУК, присвячені пам'яті нашої улюбленої поетеси Лесі Українки. Сходинами провела місто голова, п. Є. Штафірна. Після офіційної частини сходин і обговоренні різних організаційних справ п. Є. Штафірна попросила до слова культ.-освітню реф., п. О. Заяцеву. Пані О. Заяцева згадала коротко про життя і творчість цієї великої і славної української поетеси, про її важку недугу й великі терпіння, під час яких вона не покидала пера, а намагалась залишити якнайбільше писаного слова для свого улюбленого народу. Інші здобувають волю вогнем і мечем, а Леся Українка старалась здобувати волю для свого поневоленого народу палкими словами, якими закликала не упадати на дусі, а безперервно й рішуче

боротись проти своїх ворогів. Тому то пам'ять її живе між нами вічно й щороку в місяці лютому віддаємо їй пошану, щоб постійно пригадувати молодому поколінню, чим є для нас Леся Українка.

Цього року саме минає 88 років з тої хвилини, як у Зв'язелі на Волині народилась наша велика поетеса і її народини ми відзначаємо сьогодні святочними сходами, — закінчила п. Заяць.

Відтак п. Г. Мазуренко відчитала уривки з життєпису Лесі Українки, характеристику її важливіших творів та в яких обставинах і де ті твори були писані, а також кілька її коротких поезій.

П. Є. Штафірна подякувала п. О. Заяцевій і п. Г. Мазуренку за улаштування цих святочних сходин, а членкам пригадала, що ми повинні брати собі приклад з життя Лесі Українки та не ухилятись від праці для добра нашої Батьківщини.

Сходини закінчено відспіванням національного гимну.

Дня 7 березня 1959 р. ввечері відбулось у залі УНО заходом членок ОУК традиційне пущення, на яким зібралось не тільки поважне число членів УНО і БО, а також багато прихильників і гостей. Пущення це вже монополь членок Відділу ОУК Торонта-міста, бо вже від кількох років на передодні Великого посту улаштовують вони це родинне свято і кожного року воно краще випадає.

Приємно було бачити на залі дуже багато нашої молоді. При обильнім і смачнім буфеті, який приготували членки ОУК та при добірній оркестрі всі бавились дуже весело аж до пізньої ночі.

На 12 квітня в поплудневих годинах відбулось у залі УНО чайне прийняття в користь нашої констатки, п. А. Тербуш.

Головною програмою цієї вечірки було висвітлення фільму з

поїздки по Україні п. Вест, управительки Міжнародного Інституту і п. Рід з Департаменту Здоров'я.

Пані Ганна Мазуренко отворила вечірку короткою промовою та представила присутнім голову ЦУ ОУК, п. С. Савчук та голову торонтонського Відділу Комітету Українок Канади, д-р Кос. Відтак представила пп. Вест і Рід, які відбули поїздку поза залізну заслону, а також побували і в Україні та привезли з собою декількі світлини.

Пані Вест переповіла коротко про свою подорож і свої враження, а що вона має дуже багато знайомих і приятелів поміж українцями і життям українців цікавиться вже здавна, тому старалась придивитись ближче цій країні, яку тутешні українці так люблять і так за нею тужать. На жаль, не всюди можна їй було побувати і не все фотографувати, тому тих світлин мала небагато. В декотрих місцях була, а декотрі бачила тільки з літака і зрозуміла вповні чому тутешні українці не можуть забути своєї України. Коли перелітала понад Дніпро, то мала охоту набрати кілька пляшок води, щоб привезти її своїм приятелям-українцям. Це дуже зворушило присутніх. Відтак висвітлювано фільми, які пояснювали на переміну обі пані.

Пані Муха зложила від ОУК подяку пп. Вест і Рід за їх цікаві доповіді і висвітлення фільмів та вручила їх подарунки.

Опісля п. Г. Мазуренко попросила до слова п. С. Савчук, яка подякувала обом паням за їх прихильне відношення до українців і до їх поневоленої Батьківщини. Також звернулася з гарячим проханням до всіх присутніх, щоб вступали в ряди ОУК та працювали спільно для визволення нашої гарної і дорогої нам всім України. Є багато між нами таких, що оминають свою організацію і не цікавляться зовсім долею своєї Батьківщини. Якщо чужинка виявила такий великий сантимер, що мала бажання набрати води з Дніпра, то чи ж ми українки повинні оказувати менше любови до своєї рідної землі і до свого народу? На закінчення членки ОУК гостили при-

сутніх кавою, чаєм і смачним печивом.

До цього прийняття причинились пп. С. Проців, В. Муха, Пукіш, Воробець, О. Заяць, К. Леськів, Гук, Гевчук, М. Гультай, К. Мигаль і М. Калимой.

Покликана до слова п. С. Проців подякувала всім присутнім за так численну участь та заявила, що весь дохід з цієї вечірки призначений на "Жіночий Світ" у користь contestantки, п. А. Тербуш.

Дня 25 квітня ввечері відбувся в домівці УНО заходом членок ОУК передсвяточний "Ярмарок", під час якого продавано домашні вироби, як печиво: торти, булочки, тістечка та різні маринади: оселедці, огірки і т. п. Також було багато ручних робіт, вишивок і писанок. Ярмарок вповні удався, тільки членки жаліли, що замало того всього приготували, а то були б ще раз стільки продали.

Крім цих усіх імпрез, деякі членки ОУК, щоб придбати якнайбільше фондів в десятиліття "Жіночого Світу" улаштували чайні прийняття у своїх домах. Такі чайні прийняття відбулись у домах пп. Топорницької, Тербуш і Стефурак і в домівці УНО п. О. Заяць.

В Томину неділю, дня 10 травня ц. р. у великій залі УНО відбулось заходом ОУК спільне традиційне Свячене для членів УНО, Братніх Організацій і гостей. Зала була виповнена вщерть. Деякі члени поприходили з дітьми. Було багато молоді, а також Рідношкілної дітвори.

Тому, що це свято зійшлося з Днем Матері, яке у нас від ряду літ дуже торжественно обходять, членки МУН при вступі обдарували всіх матерей прекрасними трояндами.

Господинею кухні була пані Сильваші, при чім помагали їй старші членки ОУК, а молоді членки спільно з членками МУН накривали до столів, а відтак обслуговували гостей.

Паску і "прочія сніди" посвятив капелян УСГ, о. С. Хабурський, який після свячення зложив щирі побажання з нагоди Воскресіння Христового та провів молитву.

Свято відкрила голова Відділу ОУК, п. П. Загребельна, складаючи в імені ОУК привіт всім присутнім з нагоди Воскресіння Христового, як також з нагоди Дня Матері привіт усім українським матерям в Україні і поза межами України. Відтак попросила містоголову ЦУ ОУК, п. С. Проців на господиню свята, яка виголосила коротку і дуже змістовну промову.

Привіт від УНО зложив член Президії УНО і голова Філії УНО в Торонто-місто, п. Ю. Карманін. Привіт матерям склала від Відділу ОУК п. К. Леськів. Місто-голова ЦУ ОУК, п. О. Заяць зложила привіт від голови ЦУ ОУК, п. С. Савчук, яка не могла бути присутня на Свяченім, бо виїхала до Содбурі. Голова ГУ УСГ, п. І. Носик зложив привіт від Головної Управи і від усіх Відділів УСГ в Канаді. Від КЕ УНО говорив секретар, п. Мاستикаш, а від Кр. Управи МУН, п. Орихівський.

Промовляли також мгр. В. Гультай і міністер І. Яремко.

Промови були переплітані гайлками, які вивели на сцені діти Рідної Школи при УНО під проводом учительок і дир. Паладійчука, а на залі поміж столами членки ОУК під проводом п. К. Леськів.

Місто-голова, п. Є. Штафірна склала подяку всім гостям за численну участь, членкам ОУК і МУН, що приготували обід і доносили до столів та вчителькам Рідної Школи і п. К. Леськів за виведення гайлок.

На кінець всі присутні відспівали "Христос Воскрес" та в святочнім настрої розійшлися додому.

К. Дякунчак

## ВІННІПЕГ, МАН.

### ПРАЦЯ МОЛОДЕЧОГО ВІДДІЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНОК КАНАДИ ДИ ЗА 1958-59 РОКИ

Після літніх вакацій та доброго відпочинку членки Молодечого Відділу ОУК у Вінніпегу зійшлися у домі голови, п. А. Вах, на перше засідання в новому сезоні праці. Членки виявили багато енергії та охоти до нової діяльності. Всі радо вітались після



довгих вакацій. На цій засіданні намічено ширшу працю на чергові місяці. Між іншим рішено: відбутися чайне прийняття, видати другим накладом книжку куховарства, яку Відділ видрукував рік тому, відбутися "вінер ровст" (забаву для членок та їх чоловіків і приятелів), запросити бесідницю з промовою про українські різдвяні звичаї, розпочати альбом світлин і дописів про працю нашого Відділу і багато інших дрібніших ділянок праці.

У дні 15 жовтня м. р. членки Молодечого Відділу зішлись у домівці УНО, щоб попросити п-во Бабух, які виїжджали з Вінніпегу на постійний побут до Саскатуну. Долішня зала була заповнена гістьми і приятелями п-ва Бабухів. Наші членки приготували смачну перекуску. Предсідник вечора був п. С. Ухач, довголітній приятель п-ва Бабухів. Промовляли представники Філії УНО, Відділу МУН, ОУК, парафії св. Володимира й Ольги і родини. Від Молодечого Відділу ОУК промовляла п. Й. Климків, яка виявила жаль усіх членок за п-вом Бабухами, особливо за п. Олею, яка була одною з основниць Молодечого Відділу ОУК та була його першою секретаркою.

При кінці того самого місяця Відділ улаштував забаву (вінер ровст) в домі п-ва Б. і Й. Климків. Всі провели вечір у дружньому настрої і забавлялись аж до пізньої години.

З початком листопада відбувся річний чай Молодечого Відділу ОУК. Зала була прибрано гарно квітами, столи покриті білими скатерками. Чай наливали визначні бизнесмени Вінніпегу, а також радні міста. Під час чаю була добірна концертна програма.

Членки Молодечого Відділу ОУК присвячують особливу увагу вихованні маленьких дітей в українському дусі і намагаються кілька разів у рік влаштовувати різні забави в домівці УНО, щоб вони привикали сюди ходити та щоб вони чулись тут як удома. Першою з цих забав була маскарада при кінці жовтня. Дітвора справді гарно забавилась, бо опі-

сля ще довго її згадувала. Другою забавою було прийняття на святого Миколая. Цікаво замітити, що діти вже не кличуть українського св. Миколая "Санта Клаз". Св. Миколай виходить зібраний як український св. Миколай. Цього разу він роздав всім дітям українські книжечки.

В короткім часі членки знову мусіли прощати одну з наших активних членок, а саме п. Любу Івашко. Пан Івашко, який є при королівсько-канадійській кінній поліції (RCMP), виїхав на працю тільки 80 миль від Вінніпегу, і вони часто приїжджають до Вінніпегу.

Перед Різдвяними Святами Відділ запросив пані Т. Кошиць з промовою про українські різдвяні звичаї. Пані Кошиць дуже цікаво розказала про святкування Різдва в Україні та в її домі. Вона особливо закликала молодих матерів, щоб не забували цих традиційних звичаїв у своїх домах, бо це найкращі цінності, які ми можемо передати майбутнім поколінням поза межами рідного краю.

В грудні Молодечий Відділ ОУК разом з Відділом МУН влаштували різдвяну забаву для членів і приятелів в домівці УНО у Ст. Бонифас. Членки приготували велику вечерю з індіком, голубцями та всіма додатками. На цю забаву також загостив св. Миколай та роздав усім присутнім подарунки.

В березні 1959 року членки Молодечого Відділу разом з членками ОУК у Вінніпегу і Ст. Бонифас влаштували концерт у честь бл. п. О. Басараб. Ансамбль Молодечого Відділу відспівав 2 пісні в честь О. Басараб, а голова відчитала реферат.

В березні також Молодечий Відділ ОУК влаштував показ варення й печива (кукінг скул), що його спонзорувала англійська фірма.

Перед Великодніми святами Відділ запросив пані Івашко з Транскони дати членкам кілька лекцій писання писанок. Щоб набрати відповідного настрою, першого вечора лекцій п. Т. Кошиць повела членок до Осередку Української Культури й Освіти, де вони мали нагоду побачити сотні

різних писанок у музеї ОУКО. Вона також коротко пояснила символи різних старовинних писанок з різних частин України. Членки дуже захопилися писанням писанок і на Великдень кожна мала власну писанку до посвячення.

Тиждень перед Великоднем Молодечий Відділ запросив членок Відділу ОУК з Вінніпегу продемонструвати печення пасок. Пані Кінах дуже вміло пояснила як замішувати тісто на паски, як їх декорувати й пекти. Після цього розвелася дискусія, в якій членки розказували про різні Великодні звичаї в своїх домах. Вечір пройшов дуже приємно. Опісля молоді жінки гостили присутніх чаєм та солодощами.

Молодечий Відділ активний у Вінніпегському Відділі Жіночої Ради. Наші представниці були на всіх засіданнях та зборах місцевої Жіночої Ради. Наша представниця також брала участь у річних зборах "Manitoba March of Dimes".

Крім цього наші членки брали участь у 10-ім ювілеї отворення Дому УНО, помагали в контесті "Жіночого Світу", вислали помаранчі і альманахи ОУК до Старечого Дому у Вінніпегу, жертвували \$25.00 на видання альманаху ОУК, жертвували гроші до льокальної Жіночої Ради на Ю. Н. Е. С. Е. Ф., дали оголошення до програми Світового Конгресу Українського Жіноцтва в Нью Йорку, помагали місцевому Відділові КУК у чайнім прийнятті, брали участь у Конгресі КУК, закупили уділ "Нового Шляху", вручили дарунок молодому Ю. Книшеві з нагоди його нагородження золотою медалею в Манітобським університеті. Молодечий Відділ ОУК співпрацює гармонійно з іншими організаціями. Голова нашого Відділу була запрошена наливати чай на дуже багатьох імпрезах різних організацій і церков Вінніпегу.

Узагалі Молодечий Відділ ОУК виконав дуже багато корисної праці в 1958-59 роках. Число членства зросло і є вигляди на ще більше посилену й поширену працю в будуччині.

А. Вах

## СТ. БОНИФАС, МАН.

### ВІСТІ З УКРАЇНИ

Відділ ОУК у Ст. Бонифас розпочав свою осінню працю ц. р. незвичайною імпрезою — доповіддю і висвітленням кольорових світлин з двох міст України, Львова й Києва. Прелегентом був п. Богдан Климаш, молодий лектор Манітобського університету та відомий діяч з юних літ в організації МУН.

Пан Б. Климаш дістав цього року стипендію від чехо-словацького уряду на студії в Празькому університеті під час літнього сезону та при цій нагоді вдалося йому отримати також дозвіл на короткі відвідини Львова й Києва в Україні. Хоч він сам уроженець Канади, то про країну своїх батьків знає багато й тому з великим зацікавленням оглядав рідний край, стрівнувся з ріднею та сфотографував низку відомих місць і будинків. Своїми багатими враженнями поділився п. Богдан Климаш з досить численною публікою та висвітлив багато прекрасних кольорових світлин, які особливо цікавили київляни і львів'яни.

Імпрезу відкрила голова Відділу ОУК, п. А. Копичанська, прелегента представила п. С. Бубнюк, а подяку від усіх присутніх склала п. Леся Каптії. Промовляв також п. І. Каптії, голова Філії УНО. Опісля членки ОУК вгостили всіх кавою й перекускою, під час якої присутні ставили запитання п. Климашові та ще довго говорили про рідний край.

С. Б.

## СОДБУРИ, ОНТ.

### ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Вранці 19 серпня ц. р. наше місто облетіла сумна вістка, що відійшла у вічність Софія Матейко. Хоч бл. п. Софія вже від довшого часу була прикована недугою до ліжка, однак тяжко було погодитися з тим, що вона вже не живе. Бл. п. Софія Матейко з родини Волощук народилася в селі Поточиська, п. Городенка, Зах. Україна. До Канади прибула 1930 року із двома дітьми до чоловіка Томи, який уже від кількох літ пробував у Канаді. При-



Бл. п. Софія Матейко

їхавши до Содбури, тут і прожила все своє життя.

Покійна відійшла від нас, як прикладна жінка, мати, бабуня й громадянка. Ціле своє життя цікавилася громадськими справами, а справами жіночих організацій зокрема.

Приїхала до Канади в дуже несприятливий час, коли було страшно безробіття, а громадське життя стояло також на дуже хитких основах. Все ж зараз включилася до громадської праці, де дуже вміло спостерігала всі прояви громадського життя.

Була членкою Відділу ОУК майже від початків його заснування. кількакратно була головою нашого Відділу і майже кожного року займала якусь функцію в Управі Відділу. Була дуже обов'язкова і все живо цікавилася громадським життям як на полі церковному, так організаційному. Ходила і працювала аж доки не вмолима недуга не прикувала її до ліжка. А до молодших жінок все бувало говорила: "Ходіть жінки і працюйте заки ви ще здорові". Цей її вислів ще довго буде звучати в наших ушах. Виховала своїх дітей на свідомих українців і на добрих громадян Канади. І ще старалася допомогти виховати своїх внуків на добрих українців.

Покійна полишила в смутку свого чоловіка Тому, дочку Катерину Стос, сина Тараса, невістку і зятя, шестеро внуків, бра-

та Романа Волощука в Содбури і одну сестру в рідному селі.

Заупокійна Панахида була відправлена 20 серпня в похоронному заведенні при численній участі українського громадянства. Похорон відбувся 21 серпня в 9-ій годині ранку з української греко-католицької церкви при заповненій церкві содбурським громадянством. Похоронні Богослуження відправили оо. Е. Бобовник і М. Босий. Надмогильну промову виголосив п. С. Ємчук, прощаючи Покійну від Т-ва "Взаїмна Поміч" і від Товариства "Просвіта" села Поточиська, що його бл. п. Софія Матейко була членкою. Від односельчан і всього українського громадянства промовляв п. В. Курилів.

По похороні відбувся поминальний обід у домівці УНО. Його влаштувала родина при допомозі членок ОУК. Обідом проводив голова Філії УНО, п. М. Шилюк. Під час обіду ще промовляли і складали співчуття родині голова Відділу ОУК, п. Т. Підзамецька, п. А. Курилів і п. С. Ємчук.

З-поза міста на похорон прибули сестра п. Томи Матейка, п. М. Загорук з Пітерборо, Онт., родина п. П. О. Сироти з Брендфорт, тіточна сестра п. Валентин з Монтреалу, п-во Дмитро й Олена Матейки з Веланд і п. Леськів з Наягара Фалс. Під час обіду п. Валентин зложила подяку від родини учасникам похорону й одночасно закликала до збірки на нев'янучий вінець для покійної. Збірку призначено для місцевої Рідної Школи і на пресфонд "Жіночого Світу". Жертводавцям щира подяка.

Спи Дорога Сестро-подруго! Твоя пам'ять ще довго буде жити між нами, а канадійська земля хай буде Тобі легкою!

Учасник похорону

### НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК НА СВИЖУ МОГИЛУ

Зі Содбури наспіла до нас телефонічно дуже сумна вістка, що 19 серпня ц. р. відійшла у вічність наша дорога членка Відділу ОУК, бл. п. Софія Матейко.

Щира, працююча від початку заіснування Відділу ОУК у Содбури. Була головою, займала пости в Управі, в комітетах, нев-



## КУТОК ЛЮБИТЕЛІВ КВІТІВ

### ПРИЙШЛА ОСІНЬ

Восени є дуже відповідний час зайнятися підготовкою ґрунту для підзимового посіву насіння різних квітів.

Весною є мало часу на оброблення ґрунту, швидко настає тепла погода, а за нею посуха, що для пророщування насіння не є корисне. Восени навпаки — є більше часу й що найважливіше насіння посіяне під зиму з правила дуже гарно сходять, у всякому разі не уступає тим, що виплекані в парниках, чи теплицях.

Здебільшого ніхто не має парників або теплиць, тому купується готова розсада, яка є дорога. Для багатих людей це не має значення, але для тих хто числиться з грошима, далеко більше користи, а тим самим й приємності дасть власний дешевий труд над виплеканням квітів з насіння.

Осіньне посіяння квітів починається від вересня до листопада, в залежності від підсоння різних місцевостей. У всякому разі сіється насіння за 1-2 тижні до морозів. Важне не допустити до проростання насіння восени. Треба вибрати такий час, щоб насіння почало проростати весною. Коли осінь довга й тепла рано висіє насіння проростає, а молоді сходи може забити мороз.

Восени сіється насіння однолітніх і багаторічних квітів.

Осіньне посіяння дає міцну розсаду, здорову й дешеву.

Ґрунт під зимове посіяння скопується глибоко на 10 цалів (25 ст.). Що скоріше буде скопано, то краще. До посіву дуже корисно, щоб скопаний ґрунт перемотувати раз-два якнайглибше. По першому снігу, або приморозу ґрунт (грядки) треба дбайливо вирівняти граблями й поробити бороздки рукою або власноручним "маркером". Рядок від рядка — півтори стопи, а поперечні бороздки робити що 4 цалі.

Насіння сіється до борозд дещо в більшій кількості ніж звичайна норма. Зверху засипається верствою піску, або землі в 3-4 рази грубше, як висіє насіння.

Весною сходи проривати що 2-3 цалі в рядах. Можна відрізати корінці гострим ножом скісно, на глибину 2-3 цалі від поверхні землі. В той спосіб творяться бічні корінці, які дадуть сильну розсаду, з добрими корінцями.

Після відрізання коріння ґрунт треба добре полити.

Дальше опіка над розсадою полягає на прополюванні смітаних трав, рихлення ґрунту й поливанні.

На кінець травня рослини готові до висаджування в ґрунт на постійне місце.

## КУТОК ГОРОДНИЦТВА

### ЩЕ ПРО ОКРУ (OKRA OR GUMBO)

В дуже цінній статті, друкованій в числі за серпень 1955 року нашого журналу, дипл. інженер-агроном Оксана Кордуба подала опис малознаної городньої культури окри, взявши її назву з англійської мови.

В цьому році я посіяв окру на своєму городі в оселі Черче в ЗДА. Це дає мені можливість поділитися моїми спостереженнями, сказати б, над життям цієї безумовно важливої городньої рослини.

Урожай окри мав я дуже добрий. З 20 високих кущів її я дістав стільки добрих стручків, що мав можливість роздавати їх усім моїм знайомим. Ніякого піддобрення під окру не давав, а сіяв її на пісчаній цілині на площі похилений до півдня.

Саме положенням відносно частин світу я й пояснюю добрий врожай окри, бо вона, за походженням із Африки, вимагає багато тепла під час свого розвитку.

А що найважливіше, я не спостеріг на окрі ніяких шкідників. В цьому відношенні вона подібна до помідора, відпорного на шкідники.

За подробицями плекання окри відсилаю зацікавлених до згадуваної вище статті п. інж. Оксани Кордуби.

На смак окра мені дуже подобалася в супах м'ясних з кваскватою заправою. Однак смак — це дуже умовне поняття. Тут до голосу могли б прийти Пані від "Куховарських порад" нашого журналу. Може б і я скористав з тих порад.

Як. Т.

томна в організаційній праці членка.

Ми, нижче підписані кол. членки Содбурського Відділу ОУК, співчуваємо у великому горю її чоловікові Томкові, дітям, братові, братовій, унучкам і прочій родині та дорогим членкам ОУК у Содбурі. Ми пом'янули бл. п. Софію 24 вересня в церкві Матері Божої Н. П. Поминальне Богослуження і Панахиду за упокій її душі відслужив о. капелян С. Хабурський.

Замість китиці квітів на свіжу могилу бл. п. Софії шлемо \$7.00 на пресовий фонд нашого журналу "Жіночий Світ".

К. Підзамецька, К. Гуменюк, Е. Штафірна, О. Соя, Р. Каллин, П. Стефурак, К. Кутна, Г. Вишневіська, К. Кут, П. Зараска, А. Михаловська, М. Слободян, О. Зажецва. — Торонто, Онт.

### ОСОБИСТЕ

З жалем довідуємось, що п. Те-

тяна Грай, членка Управи Відділу ОУК Зах. Торонта і членка ЦУ ОУК та кол. переможниця в другому контесті "Ж. С." мала 26 серпня ц. р. поважну операцію на ногу в лічниці Квінсвей Джерал Госпитал у Торонті, де перебула 18 днів. Недавно (17 жовтня) п. Грай знову пішла на другу операцію на ту саму ногу до тієї самої лічниці.

Бажаємо їй від щирого серця швидкого й повного видужання.

Ред.

# КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

## КАПУСТА З НАЧИНКОЮ ІЗ М'ЯСА І РИЖУ

- |                         |                        |
|-------------------------|------------------------|
| 1 головка капусти       | тани                   |
| 1/2 ф. січеного м'яса   | 1 ложка масла          |
| 2 столові ложки рижу    | 1 цибуля               |
| 1 горнятко квасної сме- | сіль і перець до смаку |

3 обчищеної і промитої білоголової капусти вирізати качан так, щоб головка залишилась цілою. Підготовлену капусту вложити в кип'ячу підсолену воду і заварити до півготовности, а потім викинути на друшляк, щоб стекла вода.

Окремо зварити риж, змішати із змеленим вепровим чи яловичим м'ясом, дати підсмажену на маслі цибулю та посолити й поперчити до смаку.

У відвареної головки капусти роз'єднувати великі листки і поміж них накласти м'ясний фарш (начинку). Потім стиснути листки так, щоб головка мала вигляд цілої. Начинену головку покласти до посуду, полити зверху розігрітим маслом і поставити в піч, щоб зарум'янилась до золотистого кольору. Потім залити доброю фермерською сметаною, накрити покриткою та тушкувати до готовности.

Готову капусту подавати на стіл крайними кусками, политими сметаною, в якій вона тушкувалась.

## ОЛАДКИ (ПЛЯЦКИ) З ВАРЕНОЇ КАРТОПЛІ

- |                         |                      |
|-------------------------|----------------------|
| 4 горнятка вареної пом- | 1/4 ложечки перцю    |
| нятої картоплі          | 4 ложки молока       |
| 1/2 ложечки солі        | 2 яйця               |
| 1 ложечка цибулевої со- | мука                 |
| лі (оніон салт)         | 4 ложки товщу (масла |
| 1 ложечка селерової со- | або рослинного —     |
| лі (селері салт)        | шортенінг)           |

Додати до добре помнятої картоплі всі сухі складники (цибулеву й селереву сіль можна оминати, як хтось їх не любить), молоко і вбиті яйця. Все разом вимішати та сформувати 8 оладків, кожний обсипати мукою та завинуті окремо у восковий папір. Поставити до холодильника (можна й на ніч) та коли треба пекти на товщі до рум'яна на оба боки. Подавати з квасною сметаною. До помнятої картоплі можна ще додати 1 горнятко втертого жовтого сиру. Тоді вони матимуть більшу відживну вартість.

## КАВОВИЙ ДЕСЕРТ З ПОМАРАНЧОВОЮ ПІДЛИВОЮ

- |                           |                          |
|---------------------------|--------------------------|
| 1/2 горнятка сильної кави | шкірки з помаранчі       |
| 2 пачечки желатини        | 2 горнятка вбитої солод- |
| 1 горнятко сильної кави   | кої сметани              |
| 1/2 горнятка цукру        | 3/4 горнятка присмаже-   |
| 2 ложечки обтертої        | них мигдалів (алмондс)   |

Влити 1/2 горнятка кави до посуду. Посипати зверху желатину й залишити поки желатина не стане м'яка. Загріти одно горнятко кави до кипіння й полити желатину зверху та добре замішати, щоб желатина розпустилася. Додати цукор і помаранчову шкірку та заохолдити в холодильнику поки не застигне до густоти білка з яйця. Тоді вимішати все легко з вбитою сметаною та мигдалями. Вилити в миску та поставити до холодильника, щоб застигло.

При подачі полити помаранчовою підливою: сполучити 1 і 1/2 ложки кукурудзяного крохмалю (корн стах) з 1/4 горнятка цукру, 1/8 ложечки солі та 1 і 1/2 горнятком помаранчевого соку (свіжим або замороженим) і варити на легкому вогні поки не згусне (з 5 хвилин). Заохолдити перед ужитком.

## ДЕСЕРТ ЦИТРИНОВИЙ З КОКОСОВИМ ОРИХОМ

- |                         |                         |
|-------------------------|-------------------------|
| 3 горнятка молока       | 1/4 горнятка масла або  |
| 3/4 горнятка невареного | маргарини               |
| рижу                    | 1 горнятко покритено-   |
| 3/4 горнятка цукру      | го кокосового горіха    |
| 1/3 горнятка цитрино-   | 1 1/2 горнятка кришок з |
| го соку                 | ванільових коржиків     |
| 1 1/2 ложечки обтертої  | (ваніла вийферс)        |
| шкірки з цитрини        | вбита солодка, або ква- |
|                         | сна сметана             |

Зварити риж з молоком до готовности. Окремо присмажити на маслі кокосовий орех до золотистого кольору, додати кришки з ванільових коржиків, вимішати та половиною вистелити дно натовщеної бляхи. До звареного рижу додати цукор і цитриновий сік зі шкіркою, виложити на дно бляхи і прикрити другою половиною кокосового ореха з кришками. Заохолдити з 3 години в холодильнику. Краяти в чотирикутні кусники та подавати з вбитою сметаною.

## ЗА КРАСУ І МОЛОДІСТЬ

**Запитання:** Як вживати туш і помаду до очей? — Л. В., Едмонтон, Алта.

**Відповідь:** В останньому часі на ринку появилися знамениті туші (mascara), олівці та помади (eye shadow) із зовсім легким способом ужиття.

Можемо дістати олівець до брів і помаду в формі шмінки, які так само легко уживати. Вибір красок у помадах на день і на вечір величезний — крім підставових красок — бронзової та сірої, є ще голуба, зелена, фіялкова, срібна, золота та ін.

Уживаючи олівця або спеціальної кредки (eye liner) малюємо лінію на горішній повіці близько до вій. Тоді накладаємо помаду дуже дискретно, починаючи від центру горішньої повіки попри вій

і розсмакуючи назовні і догори в сторону брів. Далше накладаємо туш щіточкою на горішні вій (коли долішні дуже бліді, тоді також їх легко притемнюємо). При горішніх кутках вій накладаємо трохи більше тушу для ілюзії великих очей.

Брови надають характеру обличчю і тому не треба їх вискубувати в дугу, а радше вискубати з-під брів ті волоски, що заростають на повіки. Уживаючи щіточку від тушу притемнюємо легко брови. Якщо брови рідкі, тоді олівцем начеркуємо легкими короткими рухами волоски в напрямі природного поросту брів.

Важне: підібрати відповідні краски до кольору очей та волосся і не переборщити в накладанні.



## ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

А. Курилів, Содбури, Онт. (з поминок по бл. п. С. Матейко \$15.00, з поминок по бл. п. І. Никільчук \$15.00) .....	\$30.00	Філія УНО, Виндсор, Онт. (з ювілею п-ва Петра і Юлії Мудрих) .....	10.00
В. Несторовський, Торонто, Онт. (з поминок по бл. п. Кульчицькому) .....	20.00	Г. Кузьо, Едмонтон, Алта. (з ювілею п-ва Колісників) .....	7.00
Відділ ОУК, Едмонтон, Алта. (з чайного прийняття) .....	19.35	О. Заяцева, Торонто, Онт. (замість квітів на могилу бл. п. С. Матейко — збірка) .....	7.00
С. Батюк, Монтреал, Кв. (з поминок по бл. п. С. Петрашек) .....	15.00	Т. Грай, Торонто, Онт. (з весільної гостини в п-ва Данилюків) .....	5.00
М. Давидович, Монтреал, Кв. (дар від Жін. Т-ва ім. Л. Українки) .....	10.00	А. Андріашин, Ванкувер, Б. К. ....	1.50
Е. Оборонів, Монтреал, Кв. (збірка на весілля в п-ва Панищаків) .....	10.00	Г. Матейко, Веланд, Онт. ....	1.50
С. Савчук, Торонто, Онт. (в першу річницю смерті доні Вірці) .....	10.00	А. Стаскович, Бурлінгтон, Онт. ....	1.50
Український Золотий Хрест, Відділ ч. 14, бл. п. К. Михальчука) .....	10.00	Г. Головацька, МеКіс Ракс, Па., ЗДА .....	1.00
Дітройт, Міш. (замість квітів на могилу) .....		І. Горрик, Калгари, Алта. ....	1.00
		Е. Пиріг, Форт Вілліам, Онт. ....	1.00
		М. Стрілецька, Монтреал, Кв. ....	.50

Всім жертводавцям сердечна подяка за допомогу.

Адміністрація "Жіночого Світу"

**ПИЙТЕ**

**SILVER FOAM**

**НАПИТКИ**

**"КОЛА - ОРЕНДЖ - ЛЕМОН"**  
SUDBURY, ONT.

В НАС МОЖЕТЕ НАБУТИ РІЗНОГО РОДУ МАТЕРІЇ.  
НАШІ ЦІНИ УМІРКОВАНІ.  
ЗАХОДЬТЕ ЗАВЖДИ ДО ШВАРЦА!

**SCHWARTZ**

Quality Silks & Woohlens

28 Elgin St. — Sudbury, Ont. — Phone 58651

**ЖІНКИ!** Купуйте зимові плащі

**JOHNSON'S FURS**

SUDBURY, ONT.

**BANNON BROS**

МЕБЛІ • ФІРАНКИ • ПЕЧІ  
ХОЛОДІЛЬНИКИ • ЛІНОЛЕУМ • КАРПЕТИ  
ТЕЛЕВІЗІЯ

Sudbury, Ontario Ph. OS 44243

Бажаємо Вам поступу

**ПАКЕТ І СИННІ**

J. T. PAQUETTE & SON'S LTD.  
SUDBURY, ONT.

**BLUE'S**

МОДНІ І ЯКІСНІ ОДЯГИ

для

ДОРОСТУ І ДІТЕЙ

24 Durham St. Sudbury, Ont. Ph. OS 37613

**ГЛЯНЬТЕ**



на Вашу адресу на журналі. Там є подана дата, доки заплачена Ваша передплата за "Жіночий Світ". Якщо вона вже вийшла, не чекайте на окрему пригадку, але вишліть передплату негайно самі.

**ДУЖЕ ПРОСИМО І НАПЕРЕД ДЯКУЄМО.**

Адміністрація "Ж. С."

ВСЕ, ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ БУДОВИ

★ ПАЛЬНУ ОЛИВУ  
★ ФАРБУ

КУПУЙТЕ В

**THE LABERGE LUMBER  
& SUPPLY COMPANY**

Sudbury, Ont.

Phone OS 58331

Побажання від

**JACKSON & BARNARD**

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

АМБУЛЯНСОВЕ ОСЛУГОВУВАННЯ

SUDBURY, ONT.



БАЖАЄМО ПОСТУПУ!

**J. E. BLAIS JEWELLERS  
LIMITED**

73 Elm St. E.

SUDBURY, ONT.

Дай Вам Боже успіхів, українські жінки!

**RODGER MITCHELL, M. P.**

SUDBURY, ONT.



B49903

A. CHOMIAK,  
10440 - 152 ST.,  
EDMONTON, ALTA.

AUG. 57

**LEBEL** ET FILS  
AND SON  
CLEANERS

БЕЗПЕЧНЕ ПЕРЕХОВУВАННЯ ХУТЕР І ПЛАЩІВ  
142 Eyre Street  
Phone: O.S. 39535 Sudbury, Ont.

375 Laforest at Kathleen St. Phone OS 3-5312

**ROYAL PHOTO STUDIO**

ВЕСІЛЬНІ, ГРУПОВІ, ДИТЯЧІ ФОТОГРАФІЇ  
P. E. GUIMOND, радний міста Содбури, Онт.  
SUDBURY, ONT.

**A. LAFRANCE & SONS LIMITED**

- У хутрянім бізнесі понад сорок років
  - Вирібники хутер
  - Запевнене приміщення тривалого переховування хутер
- SUDBURY, NORTH BAY, SAULT STE MARIE

Бажаю вам витривалости у вашій праці  
українські жінки!

**O. J. GODIN, M.P.**

4 DURHAM N. PHONE OS 3-3639  
SUDBURY, ONT.

**ДРУКАРНЯ "НОВОГО ШЛЯХУ"**

ДРУКУЄ:

- |                      |                       |                        |                         |
|----------------------|-----------------------|------------------------|-------------------------|
| • Часописи           | • Календаріюми (педс) | • Обіжні листи         | • Тикети до передержки  |
| • Книжки             | • Летючки             | • Адресові наліпки     | • Бизнесові картки      |
| • Словники           | • Шери (уділи)        | • Прив'язки (Terc)     | • Бизнесові форми       |
| • Памфлети (брошури) | • Сертифікати         | • Весільні запрошення  | • Білянсові зіставлення |
| • Молитовники        | • Грамоти             | • Родинні повідомлення | • Стейтменти            |
| • Каталоги           | • Наголовні листи     | • Тикети вступу        | • Інвойси (рахунки)     |
| • Календарі          | • Коверти             | • Базарові тикети      | • Мапи                  |

ТА ІНШІ ПРАЦІ З ОБСЯГУ ДРУКАРСЬКОЇ ШТУКИ. ПРИСТУПНІ ЦІНИ, СОЛІДНА І ШВИДКА ОБСЛУГА!  
Замовлення з-поза Вінніпегу виконується в якнайскорішому часі. При більших або постійних замовленнях — відповідна знижка.

Замовлення на часопис і друкарські праці слати на адресу:

**NEW PATHWAY**

P. O. Box 785

Tel. 93-1976

Winnipeg, Man.



**УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ОДЯГ**

**ДОБРА НОВИНА! — ЧИТАЙТЕ ВСІ!**

Вже вийшла з друку і є в продажі книжечка

**КАТЕРИНИ АНТОНОВИЧ**

знавця українського народнього мистецтва

Ця книжечка подає точний опис і крій українського народнього дівочого вбрання включно з двома двокольоровими таблицями взорів. Є там також пояснення щодо вигляду народнього одягу для малих дівчаток та опис і крій чоловічих шараварів. Вступні і кінцеві завваження про народне мистецтво і наші традиції доповнює зміст цього цінного і так необхідного підручника для всіх, хто цікавиться і бажає причинитися до поширення правильного українського народнього одягу на сцені — хороших, танцювальних і драматичних гуртків чи інших ансамблів.

Підручник "Український народній одяг" має 24 двоколонні сторінки, багато ілюстрований. Мистецька обгортка і рисунки Катерини Антонович.

НАКЛАД ОБМЕЖЕНИЙ. — ЦІНА 50 ЦЕНТІВ. — КНИГАРНЯМ ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

Замовляти на адресу:

**WOMAN'S WORLD**

Box 791 — Winnipeg, Man., Canada.